

LAUSUNNON ANTAJA JA SISÄLTÖ	HUOMIOIMINEN
<p>Etelä-Pohjanmaan ELY-keskus</p> <p><i>Luonnonsuojelu</i></p> <p>Luonnonsuojeluyksikkö pitää muiden maankäyttöhankkeiden yhteisvaikutuksen arviointia hyvin keskeisenä; esimerkiksi muut sähkölinjasuunnitelmat sekä tuulivoimapuisto-, maa-ai- nestenotto-, turvetuotanto- ja mahdolliset isommat tiehank- keet. Myös kaavoissa esitetyt viherkäytävät ja ekologisia käytäviä tulee eri ratkaisumallein pyrkiä ottamaan huomioon. Eryteisesti luonnontilaisia tai luonnontilaisenkaltaisia luonto- kohteita tulisi pyrkiä säästämään linjasuunnittelussa ja myö- hemmin pylväspaikkojen suunnittelussa. Myös varttuneem- man metsänkuviot ja uhanalaiset luontotyypit tulee huomi- oida vaihtoehtoja punnittaessa.</p> <p>Luontodirektiivin IV (a) mukaisten lajien osalta liittyvät maas- tohavainnot ja tehtyjen havaintojen huomiointi tulee esittää tarkemmin selostuksessa, jotta niihin kohdistuvat vaikutukset on mahdollista arvioida. Luonnonsuojeluyksikkö katsoo, että esiintymisalueiden kytkeytyneisyys tulee turvata ja esimer- kiksi liito-oravalle tulee esittää ratkaisumalleja, joiden avulla mahdollisesti haitallisia vaikutuksia voidaan lieventää. Arvioi- taessa metsäluontokohteiden merkitystä liito-oravalle tulee huomioida lajin lyhytikäisyys ja asuttujen reviirien vaihtele- vuus.</p> <p>Luonnonsuojeluyksikkö katsoo, että saukon osalta selvitys on tarpeen laatia, mm. jotta vaikutukset Lapväärtinjokilaak- son Natura-alueen suojeluperusteisiin voidaan arvioida. Myös muualla virtavesien ylityspaikoilla tulisi tarkastella hankkeen vaikutuksia saukkoon ottaen huomioon, että saukko kuuluu tiukan suojelun piiriin ja lajin on todettu han- kealueella esiintyvän. Lepakoille tärkeitä alueita tulisi tarkas- tella myös laajemmin kuin vain alueelle tyypillisen metsära- kenteen kautta. Esimerkiksi mahdollisten talvihorospaikko- jen, tärkeiden ruokailualueiden ja siirtymäreittien esiintymi- nen hankkeen vaikutusalueella tulee selvittää. Muiden lajien osalta, ilman erillisselvityksiä, tulee potentiaalisilla esiintymis- paikoilla noudattaa varovaisuusperiaatetta ja suunnitella ra- kentaminen niin, ettei lajien mahdollisiin esiintymiin kohdistu kielteisiä vaikutuksia. Potentiaaliset elinympäristöt sekä niihin mahdollisesti kohdistuvat vaikutukset ja vaikutuksia lieventä- vät toimet tulee esittää selostuksessa.</p> <p>Arviointityön pohjaksi tulee tehdä Lajitietokeskukseen aineis- totietopyyntö sensitiivisistä lajeista, mikäli tietoja ei ole han- kittu.</p> <p>Hankealueen pohjoisosassa on useita tummaverkkoperho- sen esiintymiä. Lajin esiintyminen hankkeen vaikutusalueella tulee selvittää ja huomioida hankkeessa.</p> <p>Ohjelmasta jää epäselväksi, miten törmäysriskiä on tarkoitus arvioida, mikäli ei ole tarkempaa tietoa lajeista, ja niiden yksi- lömääristä ja sijainnista. Luonnonsuojeluviranomainen kat- soo, että luontokato ja linnuston uhanalaisuus huomioiden, arviointiohjelmaa tulee täydentää linnuston maastoselvityk- sillä potentiaalisesti arvokkailla alueilla/elinympäristökuvioilla. Vaikutusten arvioinnissa tulee huomioida voimajohtoalueen lopullinen kokonaislevyden merkitys Kristiinankaupungin ja Isojen kunnissa sekä yhteisvaikutukset muiden hankkeiden kanssa.</p>	<p>Yhteisvaikutuksia on arvioitu YVA-selostuksen kappaleessa 13. Yhteisvaikutusten arvioinnissa on huomioitu tuulivoima- hankkeet ja voimajohtohankkeet, jotka risteävät tai sijoittuvat samaan voimajohtokäytävään Kristiinankaupunki-Nokia voi- majohtohankkeen kanssa. Luontokohteita on huomioitu reitti- suunnittelussa ja YVA-ohjelmavaiheen jälkeen on tehty lisää vaikutuksia lieventäviä reittimuutoksia, jotka on esitetty pe- rusteluin kappaleessa 4.4.</p> <p>Luontodirektiivin liitteen IV a lajien inventointimenetelmät ja maastohavainnot on esitetty kappaleessa 7.7. Liito-oravaan kohdistuvia vaikutuksia on arvioitu kappaleessa 7.7.</p> <p>Hankkeen ei arvioida vaikuttavan saukkoon, minkä vuoksi erillistä saukkoinventointia ei ole katsottu tarpeelliseksi. Voi- majohtorakentamisella ei ole tunnistettua vaikutusmekanis- mia saukkoon, kun huomioidaan pylväiden sijoittaminen riit- tävän kauas virtavesistä.</p> <p>Voimajohtoilla voisi olla vaikutuksia esimerkiksi lepakoiden päiväpiiloina ja pesimäpaikkoina käyttämiin rakennuksiin. Laajat metsänhakuut ovat haitallisia lepakoille niiden elin- ja ruokailuympäristöissä. Sen sijaan pienialaiset hakkuuaukot sekä yliihteiden metsien harvennus luovat lepakoille suotui- sia ympäristöjä. Voimajohto muodostaa kapean, mutta pitkän puuttoman linjan. Tällaisella linjalla ei ole vastaavaa metsä- aluetta laajasti ja voimakkaasti muuttavaa vaikutusta kuin laaja-alaisilla metsänhakuilla. Kapea voimajohtoalue ei hei- kennä metsäalueen soveltuvuutta lepakoille. Tummaverkko- perhosen esiintymistä on tarkasteltu Etelä-Pohjanmaan ELY- keskukselta tilatun aineiston perusteella. Laji esiintyy kos- teilla niityillä ja avoimilla rehevillä alueilla, ja lyhennetyllä rai- vausvälillä hoidettu voimajohtoaukea voi edistää lajin esiinty- mistä. Fingridillä on Tampereen Pohtolassa lajin hoitosuunni- telma. Esiintymät on esitetty vain viranomaiskäyttöön tarkoi- tetussa liitteessä 10.</p> <p>YVA-selostusta laadittaessa on ollut käytössä Laji.fi -aineisto sensitiivisistä lajeista.</p> <p>Linnustoa on havainnointi maastoselvitysten yhteydessä. Lin- nustolle arvokkaat alueet on huomioitu jo reittisuunnittelussa ja vaikutuksia lievennetään lintujen törmäyksiä ehkäisevin merkinnöin. Tietoa linnustosta on saatu myös Laji.fi-aineis- tosta sekä Tiira-aineistosta.</p> <p>Linnuston törmäysriskin arviointiin voimajohtoon osalta ei ole kehitetty määrällistä menetelmää, minkä vuoksi tarkat yksilö- määrät eivät tuo merkittävää lisätietoa vaikutusarviointiin. Törmäysriskin arviointi on sanallista arviointia, joka perustuu lajien lentokäyttäytymiseen elinympäristössä, pesien sijaintiin suhteessa voimajohtoon ja tunnettuihin linnuston törmäysris- keihin voimajohtoon. Yleisesti ottaen voidaan todeta, että</p>

LAUSUNNON ANTAJA JA SISÄLTÖ	HUOMIOIMINEN
<p>ELY-keskus katsoo, että metsäpeuraan kohdistuvien vaikutusten arvioimiseksi lajille tärkeät vasomis- ja laidunalueet tulee tarkistaa Luonnonvarakeskukselta ja Metsähallitukselta.</p> <p><i>Maisemavaikutuksien arviointi</i></p> <p>Luonnonsuojeluyksikkö haluaa korostaa, että arvioitaessa voimajohdon maisemavaikutuksia tulisi arvioida myös vaikutuksia luonnonmaisemaan. Voimajohdon suunnittelussa tulee huomioida maisemavaikutuksia lieventävät toimet.</p> <p><i>Vaikutukset Natura 2000 -alueisiin</i></p> <p>Luonnonsuojeluyksikkö pitää Lauhavuoren Natura-arvioinnin tarveharkintaa puutteellisena siitä syystä, ettei siinä ole tuotu esiin mahdollisia heikentäviä muutoksia alueen hydrologisiin olosuhteisiin ilman lieventäviä toimenpiteitä. Mikäli katsotaan, että heikentäviä vaikutuksia voi muodostua ilman esitettyjä lieventäviä toimenpiteitä, ylittyy LSL 65§:n mukainen arviointikynnys edellä esitetyn perusteella. Myöskään liito-oravaa koskeva tarkastelu ei ole riittävän perusteltu. Liito-orava on alueen suojeluperusteena oleva laji, jonka on todettu alueella esiintyvän. Natura-arvioinnin tarpeen selvittämisessä tulee huomioida mm. hankkeen vaikutus Natura-alueen ulkopuolisiin reviiireihin ja kulkuyhteyksiin, mitä kautta vaikutukset voivat heijastua myös Natura-alueen populaatioon.</p> <p>Luonnonsuojeluyksikkö katsoo, että Pyhävuoren Natura-arvioinnin tarveharkinta on tehty puutteellisesti, sillä liito-oravaa ja siihen mahdollisesti kohdistuvia vaikutuksia ei ole selvityksessä käsitelty ollenkaan, vaikka laji onkin mainittu suojeluperusteena. Natura-arvioinnin tarpeen selvittämisessä tulee huomioida mm. hankkeen vaikutus Natura-alueen ulkopuolisiin reviiireihin ja kulkuyhteyksiin, mitä kautta vaikutukset voivat heijastua myös Natura-alueen populaatioon.</p> <p>Ohjelmassa ei ole selvitetty Natura-arvioinnin tarvetta Lassinharjun (SAC) ja Hanhikeitaan (SAC/SPA) Natura-alueille. Lassinharjun Natura-alueella esiintyvään liito-oravaan voi vaikutuksia heijastua edellä kuvatulla tavalla. Hanhikeitaalla ja sen läheisillä suoalueilla esiintyvään uhanalaiseen lintulajiin sekä muuhun lintudirektiivin mukaiseen suojeluperusteena olevaan linnustoon kohdistuvia vaikutuksia tulisi tarkastella. Erityisesti SPA-alueiden läheisyydessä arviointikynnys tulisi pitää varsin matalana. Ohjelmaa on täydennettävä tältä osin.</p> <p><i>Pohjaveden suojelu</i></p> <p>Bötombergenillä on useita lähteitä ja tihkupintoja johtokäytävän eteläpuolella, ja siellä sijaitsee myös Lappfjärd Vattenandslagin vedenottamo. Hankkeessa tulisi selvittää lähteiden sijainnit ja levennetyn johtokäytävän vaikutukset, jotta pohjaveden laatuun ja määrään ei kohdistu negatiivisia vaikutuksia.</p> <p>Maaperä, pohjavesipinnan tasot ja virtaussuunnat suunnitelluilla pylväspaikoilla tulee selvittää ja perustustapa valita</p>	<p>törmäyksiä tapahtuu enemmän jakeluverkon voimajohtoihin kuin nyt kyseessä olevan kantaverkon voimajohtoihin. Vaikutusten arvioinnissa on huomioitu voimajohtoaalueen kokonaislevyden merkitys sekä yhteisvaikutukset muiden hankkeiden kanssa. Metsäpeuran tärkeät vasomis- ja laidunalueet on selvitetty Luonnonvarakeskuksen aineiston perusteella. Voimajohto ei sijoitu metsäpeuran tärkeille vasomis- ja laidunalueille.</p> <p>Vaikutuksia maisemaan on arvioitu kappaleessa 8.</p> <p>Lauhanvuoren Natura-tarveharkintaa on täydennetty liito-oravan ja hydrologisten vaikutusten osalta.</p> <p>Pyhävuoren Natura-alueelle on tehty luonnonsuojelulain 35 §:n mukainen Natura-arviointi, koska YVA-selostusvaiheessa tarkasteluun on otettu myös Natura-alueelle sijoittuva, nykyisen voimajohdon pohjoispuoleinen reittivaihtoehto.</p> <p>Lassinkeidas sijaitsee noin 500 metrin etäisyydellä suunnitellusta voimajohdosta. Lassinkeitaan seudulla voimajohdon läheisyydessä ei ole Laji.fi-palvelun liito-oravahavaintoja, ja myöskään maastoinventoinneissa ei tehty havaintoja liito-oravasta. Tämän perusteella Natura-tarvearvioinnin kynnys ei ylity. Hanhikeidas sijaitsee voimajohdon eteläpuolella noin kolmen kilometrin etäisyydellä. Tällä etäisyydellä ei ole tunnistettavissa vaikutusmekanismia, jonka perusteella tarvearviokynnys ylittyisi.</p> <p>Botömbergenin alueella sijaitsevat lähteiköt ja tihkupinnat on tunnistettu luontoselvitysten yhteydessä. Vaikutuksia näihin on arvioitu luontovaikutusten arvioinnissa. Vaikutukset Bötombergenin ja Jätinmäen pohjavesialueisiin on arvioitu pohjavesiin kohdistuvien vaikutusten arvioinnin yhteydessä.</p>

LAUSUNNON ANTAJA JA SISÄLTÖ	HUOMIOIMINEN
<p>tapauskohtaisesti. Happamien sulfaattimaiden esiintyminen tulee selvittää, jotta niihin liittyvät haitat voidaan ottaa huomioon hankkeen suunnittelussa ja rakentamisessa. Voimajohdon rakentamisen, käytön aikaisten huoltotoimenpiteiden sekä rakenteiden käytöstä poiston aikana tulee huolehtia siitä, ettei maaperään tai pohjaveteen pääse polttoaineita, kemikaaleja tai jätteistä aiheutuvia haitta-aineita.</p> <p>Kaivovesien määrä ja laatu tulisi selvittää lähellä sijaitsevista kaivoista ja mahdollisista pohjavesiputkista ennen töiden aloittamista, jotta lähtötilanne olisi selvillä ennen rakentamisen aloittamista.</p> <p><i>Liikenne</i></p> <p>Hankkeen liikennevaikutusten arviointi tulisi käsittää voimajohtohankkeen elinkaaren eri vaiheiden aiheuttamat liikennemäärät ja niiden vaikutukset liikenteen turvallisuuteen ja toimivuuteen.</p> <p>Suunniteltujen voimajohtolinjauksien sivuuttaessa tai risteessä maanteitä on huomioitava liikenneviraston (nyk. Väylävirasto) ”Sähkö- ja telejohdot ja maantiet” -ohje (Liikenneviraston ohjeita 3/2018) ja siinä esitetyt periaatteet johtojen sijoittamisesta maantien läheisyyteen. Ilmajohdojen ja tien pinnan vähimmäisetäisyytenä on noudatettava väyläviraston antamia määräyksiä ja myös erikoiskuljetusreitit on huomioitava. Mikäli voimajohtojen linjausten varrelle sattuu tiedossa olevia tienparannustöitä, joissa esimerkiksi tietä siirretään tai levennetään, on tämä huomioitava johtojen ja rakenteiden sijaintipaikkaa valittaessa. Teiden muokkaus- ja parannustöiden yhteydessä tulee selvittää myös mahdollisten siltojen ja tierumpujen tarve sekä niiden vaikutukset johtojen ja rakenteiden sijaintipaikkoihin.</p>	<p>Vaikutuksia pohjavesiin on arvioitu YVA-selostuksen kappaleessa 6.2. Pylväspaikat ja perustamistapa tarkentuvat YVA-menettelyn jälkeen maaperätutkimusten perusteella. GTK:n aineiston perusteella on osana tätä arviointityötä tunnistettu potentiaaliset happamien sulfaattimaiden riskialueet. Jatkosuunnittelussa tehtävien pohjatutkimusten yhteydessä riskialueilla selvitetään happamien sulfaattimaiden esiintyminen.</p> <p>Pylväspaikat ja perustamistapa tarkentuvat YVA-menettelyn jälkeen yleissuunnitteluvaiheessa. Pohjaveteen kohdistuvat vaikutukset sekä keinot niiden ehkäisemiseksi ja hallitsemiseksi käsitellään YVA-selostuksessa kappaleessa 6.2</p> <p>Vaikutuksia liikenteeseen on kuvattu kappaleessa 10.5.9.</p> <p>Mainitut asiat tulevat huomioiduksi hankkeen yleissuunnitteluvaiheessa.</p>
<p>Etelä-Pohjanmaan liitto</p> <p>Maakuntaliitto korjaa YVA-ohjelmassa esille tuotua maakuntakaavan päivittämisen aikataulua siltä osin, että kaavaluonnos pyritään saamaan nähtäville alkuvuodesta 2023.</p> <p>Maakuntakaavan taustalle on laadittu kaksi maakunnallisten maisema-alueiden selvitystä, jossa on tunnistettu voimajohtohankkeen vaikutusalueelta seuraavat maakunnallisesti arvokkaaksi ehdotetut maisema-alueet: Kodesjärven maisema-alue, Isojoki-Lapväärinjokilaakson kulttuurimaisemat, Lauhanvuoren alue ja Heikkilänjokilaakson kulttuurimaisema. YVA-ohjelmassa on esitetty Etelä-Pohjanmaan voimassa olevassa maakuntakaavassa osoitetut kulttuuriympäristön tai maiseman vaalimisen kannalta tärkeät alueet, joita valmisteilla olevassa maakuntakaavassa päivitetään yllä mainittujen inventointien mukaisiksi. Hankkeen vaikutukset myös uusille inventoiduille, maakunnallisesti arvokkaiksi ehdotetuille maisema-alueille tulee ottaa jatkosuunnittelussa huomioon. Lisäksi YVA-selostuksessa tulee tuoda esiin, että hanke sijoittuu Lauhanvuori-Hämeen kangas UNESCO Global Geoparkin alueelle. Etelä-Pohjanmaan liitolla on päivitettyä inventointitietoa maakunnallisesti arvokkaasta rakennetusta</p>	<p>Maisema-alueiden selvitykset on huomioitu nykytilan kuvauksessa ja vaikutusarvioinnissa. Hankkeen sijoittuminen UNESCO Global Geopark-alueelle on lisätty nykytilakuvaukseen ja huomioitu vaikutusarvioinnissa.</p>

Kristiinankaupunki-Nokia 400+110 kilovoltin voimajohtohanke
Ympäristövaikutusten arviointiselostus
Liite 7. Lausuntojen ja mielipiteiden huomioiminen arviointiselostuksessa

LAUSUNNON ANTAJA JA SISÄLTÖ	HUOMIOIMINEN
<p>kulttuuriympäristöstä. Selvitykset on koottu maakuntaliiton kotisivuille.</p> <p>Etelä-Pohjanmaan viherrakenne ja ekosysteemipalvelut -selvityksessä (2022) on tunnistettu maakunnan laajat yhtenäiset metsä- ja suo-, sekä peltoalueet. Voimajohtohanke sijoittuu selvityksessä tunnistetun, laajan yhtenäisen Lauhavuori-Hukankeidas metsä-suoalueen länsiosaan. Selvityksessä on tunnistettu myös merkittäviä ekologisia yhteyksiä, joissa hankealueella korostuvat etenkin eteläpohjoissuuntaiset yhteydet ja Lauhanvuoren kansallispuiston alueelta tuleva ekologinen yhteys Haapakeitaan luontoarvoiltaan merkittävälle alueelle. Hankkeen vaikutusten arvioinnissa tulee hyödyntää viherrakenneselvityksen tuloksia, johon liittyvät paikkatietoaineistot ovat saatavissa maakuntaliitosta.</p> <p>YVA-ohjelman taulukkoon 6–4 tulee päivittää tieto siitä, että Etelä-Pohjanmaalle on laadittu maakunnallinen ilmasto- ja kiertotaloustiekartta, joka on valmistunut vuonna 2021.</p>	<p>Vaikutuksia ekologiisiin yhteyksiin on arvioitu kappaleessa 7.9.</p> <p>Etelä-Pohjanmaan maakunnallinen ilmasto- ja kiertotalouskartta on päivitetty YVA-selostuksen kappaleeseen 6.1.</p>
<p>Hämeenkyrön kunta</p> <p>Oksilamminkulman kohdalla tulisi asutus kiertää ja rakentaa voimajohtolinja vaihtoehtoista reittiä kauemmaksi asutuksesta, sillä asutettu alue on suunnittelutarvealuetta. Voimajohtolinjan alapuolista aluetta suositellaan hyödynnettäväksi perinnebiotooppialueena.</p>	<p>Oksilammikulmalle nykyisen voimajohtolinjan rinnalle sijoittuva reittivaihtoehto on jäänyt pois YVA-selostusvaiheesta.</p>
<p>Ikaalisten kaupunki</p> <p>Ranta-asemakaavojen ja asemakaavojen toteutumattomat rakennuspaikat tulee ottaa huomioon arvioinnissa.</p> <p>Pylväspaikan valinnassa ja rakentamisessa tulee pyrkiä siihen, ettei erityiskohteita vaurioiteta.</p>	<p>Vaikutuksia kaavoitukseen ja maankäyttöön on arvioitu kappaleessa 10.</p>
<p>Kankaanpään kaupunki</p> <p>Voimajohtoyhteyden suunnittelussa on tärkeää huomioida olemassa oleva asutus siten, että voimajohto sijoittuisi mahdollisuuksien mukaan riittävän etäälle vakituisesta asutuksesta ja loma-asutuksesta. Kankaanpään kaupunki näkee tärkeänä, että Honkaluoman, Katkonkylän ja Pukaran alueella selvitetään voimajohtojen rinnakkain asettelun sijasta johtojen vienti nostamalla tolppien korkeutta asutuilla alueilla.</p>	<p>Voimajohtoreittejä on tarkistettu YVA-ohjelmavaiheen palautteen perusteella. Tehdyt reittimuutokset on esitetty YVA-selostuksen kappaleessa 4.4.</p>
<p>Karvian kunta</p> <p>Kunnanhallitus päättää lausua, että linjauksessa pyrittäisiin rakentamaan linjat mahdollisimman etäälle asuinrakennuksista ja viljelyaloista. Kunnanhallitus lausuu lisäksi, että maan lunastuksessa käytettäisiin käypää arvoa.</p>	<p>Voimajohtoreittejä on tarkistettu saadun palautteen perusteella ja sijoitettu voimajohto mahdollisuuksien mukaan etäämmälle asutuksesta. Maan lunastuksessa noudatetaan lunastuslain (603/1977/603) säännöksiä. Korvaukset taloudellisista menetyksistä määrätään lunastustoimituksessa.</p>
<p>Kristiinankaupungin kaupunki</p> <p>Kristiinankaupungin kaavoitusjaosto katsoo, että olemassa olevia sähkötolppia on käytettävä mahdollisimman paljon uusien pystyttämisen sijaan. Reittivaihtoehtojen vaikutuksiin yritysten toiminta- ja kehittämismahdollisuuksiin on kiinnitettävä enemmän huomiota. Kaavoitusjaosto kiinnittää huomiota reittivaihtoehdon valintaan Mellanä Plantin toiminnan turvaamisen näkökulmasta.</p>	<p>Nykyisten voimajohtopylväiden käyttäminen ei ole teknisesti mahdollista. Perusratkaisuna voimajohtopylväessä on harustettu 400 + 110 kilovoltin portaalipylväs. Taimitarha on huomioitu reittisuunnittelussa.</p>
<p>Kristiinankaupungin elinkeinokeskus</p> <p>Kristiinankaupungin elinkeinokeskus suosii pohjoista reittiä Kaukorannassa 287-405-1-292. Mellanä Plantin taimitarha sijaitsee tällä kiinteistöllä.</p>	<p>Lapväärtinjokilaakson reittivaihtoehtoja on tarkistettu taimitarhan sijainnin ja saadun palautteen perusteella.</p>
<p>Luonnonvarakeskus</p> <p>Luke huomauttaa, että metsäpeuroja esiintyy arviointiohjelmassa mainittujen lisäksi myös Lauhanvuoren</p>	<p>Vaikutukset metsäpeuraan on arvioitu kappaleessa 7.7</p>

LAUSUNNON ANTAJA JA SISÄLTÖ	HUOMIOIMINEN
<p>kansallispuiston ympäristössä. Selostusvaiheessa tulee kiinnittää huomiota erityisesti rakentamisen ajankohtaan ja ekologisten yhteyksien säilyttämiseen. Lieventämistoimenpiteenä johtoalueista voi myös pyrkiä rakentamaan eri lajeille houkuttelevampia habitaatteja.</p> <p>YVA-ohjelmassa ei mainita, että voimalinjahanke kulkee kolmen eri susireviirin alueella: Isojoen reviiri, pari 54 % TN, Lauhanvuoren reviiri, perhelauma 100 % TN ja Kaskisen reviiri, perhelauma 93 % TN (Luonnonvaratieto.luke.fi).</p> <p>Luke näkee puutteena sen, että YVA-menettelyn yhteydessä luontodirektiivin IV (a) mukaisten lajien osalta suoritettiin ainoastaan elinympäristöpotentiaalin tarkastelu. Hankealueelta ei ole erikseen kartoitettu pesimälinnustoa eikä soitimia, vain kiinnitetty huomiota maastoseelvitysten aikana mm. pesimälinnustoon.</p> <p>Erytyisesti kanalintujen soidinpaikat tulisi huomioida, varsinkin uusien maastokäytävien alueilla. Soidinpaikkojen sijainnit tulisi selvittää ja ottaa huomioon reitin sijoittelussa.</p> <p>Hankkeen vaikutuksia tulee lieventää ajoittamalla häiriöitä aiheuttavat työt lintujen pesimä- ja/tai muuttoajan ulkopuolelle. Lisäksi suosittelemme huomiomerkitöiden lisäämistä niille kohteille, joiden läheisyydessä on linnustollisesti tärkeitä muutonaikaisia levähdysalueita tai FINIBA- ja MAALI-alueita.</p>	<p>YVA-selostukseen on täydennetty susireviirejä koskevat tiedot, ja vaikutukset suteen on arvioitu kappaleessa 7.7.</p> <p>Vaikutuksia eläimistöön ja linnustoon on käsitelty YVA-selostuksen kappaleessa 7.6 ja 7.7.</p> <p>Metsäkanalintujen osalta on ollut käytössä riistakolmioaineisto, ja paikallisia metsästysyhdistyksiä on haastateltu sähköpostitse tiedossa olevien metson soidinpaikkojen paikallistamiseksi pidemmällä uuden maastokäytävän reiteillä. Metsähallitukselta on tilattu alue-ekologinen aineisto, mutta se ei ole ollut käytössä selostusta laadittaessa. Aineistot tullaan tarkastamaan ja ottamaan huomioon tarvittavilta osin voimajohdon jatkosuunnittelussa.</p> <p>Linnustovaikutusten lieventämiskeinoja on käsitelty kappaleessa 7.6.</p>
<p>Länsirannikon ympäristöyksikkö</p> <p>Vaihtoehto uudeksi maakäytäväksi, jolla pyritään kiertämään soidensuojelualueet Lapväärtinjokilaakson Natura-alueella, sijoittuu erittäin herkälle alueelle, jossa Änikoskrossen vedet laskevat jokeen. Virtaava vesi on kuluttanut alueelle juonteita ja alueella on paljon kuollutta puuta. Luontoarvojen ja eroosion takia alue ei sovellu voimajohtoalueeksi. Vaihtoehtoja olisi tarpeen muuttaa niin, että vältetään sekä ko. aluetta että suota. Perustusten sijoittamista suojelualueille tulee välttää.</p> <p>Länsirannikon ympäristöyksikkö muistuttaa, että Pyhävuoren alueella tulee toimia suurella varovaisuudella varmistaen, ettei pohjaveden laatua ja virtausta vaaranneta, koska alueelle suunnitellaan rinnakkaisia sähkölinjoja pohjavesialueille ja lähteiden läheisyyteen.</p>	<p>Lapväärtinjokilaakson kokonaan kiertävälle reittivaihtoehdolle muodostui reittien tarkistuksessa esteeksi pääasiassa alueen asutus. Lapväärtinjokilaakson osalta on esitetty lieventäviä toimenpiteitä kappaleessa 7.5.</p> <p>Pyhävuoren lähteiden vuoksi on esitetty nykyisen voimajohdon pohjoispuolelle sijoittuva reittivaihtoehto. Nykyisen voimajohdon pohjoispuolelle sijoittuvassa reittivaihtoehdossa voimajohtoalue ei levene lähteiden alueelle.</p>
<p>Metsähallitus</p> <p><i>Kristiinankaupunki-Isojoki</i></p> <p>Metsähallitus huomauttaa, että valtion suojeluun varattua pinta-alaa jää Kristiinankaupunki-Isojokiosuudella johdon alle siellä missä se kulkee alueiden läpi tai niin lähellä, että leivennys luultavasti ulottuu kiinteistölle. Lapväärtinjokilaakson Natura-alueeseen kuuluvalla Änikoskrossenilla on Metsähallituksen suojeltavaksi varattu alue ja sitä ympäröiviä yksityisiä suojelualueita. Huomattava osa alueesta on jäämässä johdon alle ja on mahdollista, että rakennus- ja huoltotyöt vaikuttavat kielteisesti suokokonaisuuteen ja sen</p>	<p>Vaikutuksia suojelualueisiin on tarkasteltu kappaleessa 7.5.</p>

LAUSUNNON ANTAJA JA SISÄLTÖ	HUOMIOIMINEN
<p>toiminnallisuuteen. Samalla kohteella on myös ennallistettuja osia lähellä johtolinjaa, jotka on huomioitava reittilinjauksessa.</p> <p><i>Isojoki-Kankaanpää</i></p> <p>Lauhanvuoren kansallispuistossa voimajohdon linjaus kulkee olemassa olevan voimajohtolinjan vieressä. Metsähallituksen kannalta parempi vaihtoehto olisi, jos uusi linja sijoitettaisiin linja-aukon eteläpuolelle. Alueen uhanalaisen petolinnun reviiriin tulee selvityksissä kiinnittää erityistä huomiota ja arvioida reviirille mahdollisesti kohdistuvat yhdysvaikutukset muiden rakennushankkeiden kanssa.</p> <p><i>Karvia-Parkano</i></p> <p>Eteläinen reittivaihtoehto kulkisi lähellä useita järviä, joilla on merkitystä linnustolle. Samoin se sivuaisi Saukkosuota, joka on Pirkanmaan lintutieteellisen yhdistyksen inventoinnissa määritellyt maakunnallisesti tärkeäksi lintualueeksi. Pohjoisessa vaihtoehdossa linja tulisi verraten lähelle Suomijärveä, jolloin levähtävien lintujen törmäysriski on suurempi. (lähinnä joutsenet ja hanhet.) Metsähallitus pitää edellä mainituilla alueilla huolellisia linnustonselvityksiä välttämättöminä mahdollisten haitallisten vaikutusten arvioimiseksi.</p> <p>Metsähallitus katsoo, että linjan pohjoisemmalla vaihtoehdolla olisi lievempiä luonnonsuojelullisia vaikutuksia etenkin Häädetkeitaan Natura-alueeseen ja sen suojeluperusteisiin sekä muihin luontoarvoihin. Pohjoinen vaihtoehto kiertää myös paremmin alueen uhanalaisten petolintujen reviirit.</p> <p>Metsähallitus muistuttaa, että molemmilla uusilla voimajohtolinjauksilla on myös maisemallisia vaikutuksia, joilla saattaa olla haitallisia vaikutuksia esimerkiksi Lauhanvuori-Hämeen kangas Geopark-hankkeeseen tai Alkkianvuoren virkistyskäyttöarvoon.</p>	<p>YVA-menettelyssä on tarkasteltu nykyisen voimajohdon pohjoispuolelle ja eteläpuolelle sijoittuvia reittivaihtoehtoja. Vaikutukset uhanalaiseen petolintuun on arvioitu liitteessä 8.</p> <p>Eteläiselle reittivaihtoehdolle on tehty pohjoinen alavaihtoehto, jossa voimajohto kiertää Saukon suon. Vaikutuksia on arvioitu eteläisen ja pohjoisen alavaihtoehdon osalta. Suomijärvi sijoittuu noin 450 metrin etäisyydelle Karvia-Parkano pohjoisesta reittivaihtoehdosta. Jakeluverkon voimajohtoihin verrattuna lintujen törmäykset kantaverkon voimajohtoon ovat harvinaisia. Törmäyksiä voidaan tehokkaasti vähentää myös varustamalla voimajohdot törmäysriskiä pienentävin merkinnöin.</p> <p>Karvia-Parkano eteläiselle reittivaihtoehdolle on tehty pohjoisen alavaihtoehto, joka sijoittuu kauemmas Häädetkeitaan Natura-alueesta. Natura-tarvearvota ei ole täydennetty, koka kyseessä on SAC-alue. Natura-arvioinnissa ja tarvearviossa tarkastellaan vaikutuksia suojelun perusteena oleviin lajeihin ja luontotyyppeihin, ja suuri petolintulaji ei ole Häädetkeitaalla suojelun perusteena. Vaikutuksia uhanalaisten petolintulajien reviireihin on arvioutu liitteessä 8.</p> <p>Maisemavaikutuksia on arvioitu YVA-selostuksen kappaleessa 8.</p>
<p>Nokian kaupunki</p> <p>Nokian eteläinen suunnittelualue ei ole mahdollinen, koska se estää ja rajoittaa merkittävästi Harjuniityn voimassa olevan osayleiskaavan mukaista maankäytön kehittämistä sijoittamalla päällekkäin Harjuniityn asemakaavaluonnoksen kortteleiden kanssa. Nykyisen voimajohdon rinnalle rakennettaessa voimajohtoalue levenee nykyisestä noin 34–38 metriä. Koska johtoalue sijoittuu osittain nopeasti kasvavan ja edellä todetun Nokian kaupungin Harjuniityn taajama-alueelle, esittää Nokian kaupunki tältä osin selvitettäväksi uuden voimajohdon toteuttamismahdollisuuden nykyisen 110 kV voimajohtoalueelle. Tämä mahdollisesti olisi toteutettavissa maakaapeloinnilla, ainakin 110 kV voimajohdon osalta, jolloin uudelle 400 kV voimalinjalle vapautuisi nykyinen ilmajohtoalue. Toinen vaihtoehto pitää nykyinen tai lähes nykyinen voimajohtoalue voisi olla 400 kV ja 110 kV johtojen sijoittaminen yhteispylväsrakenteeseen.</p>	<p>Nokian eteläinen suunnittelualue ja Nokian eteläisen ja pohjoisen suunnittelualueen välillä oleva voimajohto on jätetty pois YVA-selostuksesta.</p>
<p>Parkanon kaupunki (kaupunginjohtaja)</p> <p>Kaupungin pohjoisosassa Parkanon kaupunki ei hyväksy pohjoista reittivaihtoehtoa. Tämän lisäksi Parkanon kaupunki vaatii, että pohjoisosan eteläinen reittivaihtoehto linjataan uudelleen karttaliitteen mukaisesti siten, että voimajohto ei kulje keskeltä asutusta Käenkosken alueella. Esitetty eteläinen reittivaihtoehto haittaa merkittävästi maankäyttöä ja elinkeinojen kehittämistä tulevaisuudessa. Uusi linjaus kulkisi</p>	<p>Ehdotettu reitti kulkisi Kaidatvedet Natura-alueen läpi, eikä olisi yhteensovitettavissa Parkanon suunnittelualueen sijainnin kanssa. Selostusvaiheeseen muodostettiin uusi Karvia-Parkano eteläisen reittivaihtoehdon alavaihtoehto.</p>

Kristiinankaupunki-Nokia 400+110 kilovoltin voimajohtohanke
 Ympäristövaikutusten arviointiselostus
 Liite 7. Lausuntojen ja mielipiteiden huomioiminen arviointiselostuksessa

LAUSUNNON ANTAJA JA SISÄLTÖ	HUOMIOIMINEN
<p>Majajärven pohjoispuolelta kohti itää Mustakeitaalle ja Karjanmaan pohjavesialueen pohjoiskärkeen. Reitti jatkuisi Savajärven ylitse Parkanon rautatieaseman pohjoispuolelle, jossa linja yhtyisi nykyiseen 110 kilovoltin sähkölinjaan. Karttaliitteen mukaisen uuden linjauksen etuna on mm. se, että suunniteltu 400 kV sähkönsiirtolinja lyhenee n. 2,5 kilometriä. Linja ja sähköasema sijoittuvat myös kauemmas olemassa olevasta yhdyskuntarakenteesta ja mahdollistavat paremmin kaupungin kehittämisen.</p>	
<p>Parkanon kaupunki (rakennus- ja ympäristölautakunta)</p> <p>Rakennus- ja ympäristölautakunta yhtyy lausunnossaan Parkanon kaupunginhallituksen lausuntoon, siten että etelämais suunniteltua reittiä muokataan siten, että se ylittää Vaasantien ja Savajärven ja yhtyy olemassa olevaan voimalinjaan rautatieaseman pohjoispuolella, jolloin sen aiheuttama häiriö asutukselle olisi pienempi kuin Fingridin suunnitelmassa esitetyn reitin. Poikkeusjärven länsipuolella kulkeva reitti on suositeltava asutuksen väljyyden vuoksi. Lisäksi käsitellyssä esille tulleet puutteet Natura-arviointien velvollisuuden selvittämisestä Häädeteitaalla ja joutsenten kevät- ja syysmuuttoon liittyvät törmäysriskit tulee huomioida YVA-ohjelmassa.</p>	<p>Ehdotettu reitti kulkisi Kaidatvedet Natura-alueen läpi, eikä olisi yhteensovitettavissa Parkanon suunnittelun alueen sijainnin kanssa. Selostusvaiheeseen muodostettiin uusi Karvia-Parkano eteläisen reittivaihtoehdon alavaihtoehto.</p>
<p>Pirkanmaan liitto</p> <p><i>Suunnitteluinsinööri Lehkonen</i></p> <p>Pinsiön-Matalusjoen Natura-alueen läheisyydessä toimintaan liittyy erityismääräys em16, jonka nojalla yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa on varmistuttava siitä, etteivät Pinsiön-Matalusjoen (FI0356004) Natura-alueen läheisyydessä suoritettavat toimenpiteet yksin tai yhdessä muiden hankkeiden ja suunnitelmien kanssa merkittävästi heikennä niitä luonnonarvoja, joiden suojelemiseksi alue on sisällytetty Natura -verkostoon. Erityistä huomiota tulee kiinnittää vesitalouteen kohdistuvien haitallisten vaikutusten vähentämiseen.</p> <p><i>Maakuntahallitus</i></p> <p>Niiltä osin, kun johtoaukeaa tullaan leventämään olemassa olevan maastokäytävän yhteyteen pääradan varrella, on tarpeen huomioida, että liikennetarpeen vuoksi on varauduttava radan merkittävään parantamiseen. Rataosalla Lielähti-Parkano (pohjoinen maakunnan raja) tulee yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa varautua lisäraiteen toteuttamiseen.</p> <p>Parkanon pohjoisimman vaihtoehdon osalta erityistä huomiota tulee maakuntakaavan näkökulmasta kiinnittää luonnon monimuotoisuuden ydinalueeseen, jonka pirstoutumista tulee suunnittelusuosituksen mukaan välttää ja kiviaineshuollon kannalta tärkeään alueeseen, jolla kiviainesten ottamisedellytykset tulee säilyttää yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa.</p> <p>Pirkanmaan liitto pyytää huomioimaan tuulienergiahankkeet mahdollisine liityntäyhteyksineen ympäristövaikutusten arvioinnissa ja voimajohtohankkeen suunnittelussa.</p> <p>Toisin kun YVA-ohjelmassa kerrotaan, Pirkanmaan liiton käsityksen mukaan Nokian eteläinen suunnitteluala sijoittuisi taajamatoimintojen alueelle, ei tämän eteläpuolella olevalle maakunnallisesti arvokkaalle Pyhäjärven-Nokianvirran-Kuloveden kulttuurimaisema-alueelle, jolla Melon suurmuuntamoalue kuitenkin sijaitsee.</p>	<p>Pinsiön-Matalusjoen osalta on laadittu luonnonsuojelulain 65 §:n mukainen Natura-arviointi.</p> <p>Lielähti-Parkano rataosan suunniteltu lisäraide ei edellytä reittimuutoksia voimajohtohankkeelle. Lisäraiteet on huomioitu arviointiselostuksen vaikutusarvioinneissa ja ne huomioidaan voimajohtoyhteyden yleissuunnitteluvaiheessa.</p> <p>Arviointiselostusta on täydennetty maakuntakaavamerkintöjen osalta.</p> <p>Yhteisvaikutuksia on arvioitu kappaleessa 13.</p> <p>Nokian eteläinen suunnitteluala ja eteläisen ja pohjoisen suunnittelun alueen välillä oleva voimajohtoyhteys on jäänyt pois YVA-selostusvaiheesta.</p>

Kristiinankaupunki-Nokia 400+110 kilovoltin voimajohtohanke
Ympäristövaikutusten arviointiselostus
Liite 7. Lausuntojen ja mielipiteiden huomioiminen arviointiselostuksessa

LAUSUNNON ANTAJA JA SISÄLTÖ	HUOMIOIMINEN
<p>Pirkanmaan liitto pyytää täydentämään maakuntakaavaan merkintöjä koskevaa taulukkoa seuraavien merkintöjen osalta: maaseutualue, suojelualue (Ahvenus, Kaakkurijärvet), siirtoviemäri (Kihniö-Parkano), puolustusvoimien alue (Parkano), yhdysvesijohdon yhteystarve (Ikaalinen-Tampere), uusi moottoriväylä (vt 3 Elovainio-Sasi), maakaasuputki (Ylöjärvenharju; Hämeenkyrö-Ylöjärvi-Tampere), valtakunnallisesti merkittävä rakennettu kulttuuriympäristö (Hämeenkaan- ja Kyrönkankaantie) ja uusi eritasoliittymä (Porin yhdystien eritasoliittymä).</p> <p>Pirkanmaan liitto toteaa, että paikallistuntemukseen perustuva Parkanon kaupungin tekemä reittiehdotus on tarpeen huomioida hankkeen jatkosuunnittelussa ja vaikutusarvioinnissa, mikä voi edellyttää luonnonsuojelulain mukaisen Natura-arvioinnin laatimista myös Kaitojenvesien alueelle.</p>	<p>Maakuntakaavan merkinnät on täydennetty kappaleeseen 10.5.1.</p>
<p>Pirkanmaan lintutieteellinen yhdistys</p> <p>Pirkanmaan osalta voimajohtoalueelle ei tarvita erillisiä linnustoselvityksiä, mutta linnustoselvitykset eivät kuitenkaan ole riittäviä kaikilta osin. Paikallisia lintuyhdistyksiä ja luonnonsuojeluyhdistyksiä tulee käyttää apuna arvioinneissa. Tiira-havaintojen käyttämisen yhteydessä on syytä ottaa yhteyttä paikallisiin lintuyhdistyksiin, koska havaintojen käyttäminen edellyttää paikallisyhdistysten lupaa. Hankkeen valmistusaikataulu on 2026–2028. On huolehdittava siitä, että selvitysaineisto on ajantasainen myös silloin.</p> <p>Tarpeen mukaan on hankealueen välittömässä läheisyydessä pesiville petolinnuille (kuten kotkat, sääkset) rakennettava vaihtopesiä, jos pesintä vaarantuu vanhoissa pesissä. Hankkeen rakentamisen aikatauluissa tulee ottaa mukaan huomioon, että pesivälle lajistolle aiheutuva häiriö on mahdollisimman pieni (erityisesti petolinnut ja kahlaajat sekä kanalinnut). Törmäysriskin minimoimiseksi voimajohto on liputettava tai muutoin merkittävä paikoilla, joissa esimerkiksi petolinnuilla on vaara törmätä johtoon, vaikkei alueella olekaan suuria lintukerääntymiä.</p> <p>FINIBA Häädetkeitaan linnustoselvitys ei ole riittävä. Suuren petolinnun kohdalta, joka on erityisesti suojeltu laji on tarkemmin tutkittava lentoreiitit, lentokorkeudet ja pesimäpaikkojen sijainnit (myös mahdolliset vaihtoehtoiset pesät) varovaisuusperiaatteen mukaisesti. Tarvitaan pitempi-aikainen selvitys, joka sisältää koko vuoden. Saadun luotettavan paikallisen asiantuntijatiedon mukaan lajin lentoreiitit voivat suuntautua pohjoisesta voimalinjan läheltä voimalinjan yli Häädetkeitaan suuntaan lajin pesimätilanteesta riippuen. Ratkaisuja ei saa jättää oletusten varaan. Voimajohdot on myös eristettävä siten, että johdoista ei koidu sähköiskun vaaraa.</p> <p>MAALI-alue Saukonsuon linnustosta on tehtävä riittävä selvitys ja hankkeesta mahdollisesti koituvien haittavaikutusten arviointi ja haittojen torjuminen. Saukonsuo sijoittuu suunnitellun eteläisen vaihtoehtoreitin viereen. YVA-ohjelmassa mainitaan sivulla 146: Voimajohtoreiitille sijoittuvista alueista suo- ja kosteikkolintujen kannalta tärkeimpiä pesimäalueita on MAALI-alue Saukonsuo.</p> <p>Pirkanmaan lintutieteellisen yhdistyksen näkemyksen mukaan pitää myös selvittää ja arvioida pohjoisen ja eteläisen reitin välille sijoittuva kolmas vaihtoehtoreitti.</p>	<p>Tiira-havaintopalvelujen aineistoa on pyydetty alueelle sijoituvilta lintutieteellisiltä yhdistyksiltä. Aineisto saatiin Pirkanmaalta ja Satakunnasta. Aineistoa on käytetty vaikutusten arvioinnissa.</p> <p>Linnustolle arvokkaat alueet on huomioitu jo reittisuunnittelussa ja haittavaikutusten lieventämiskeinoja käsitellään arviointiselostuksen kappaleessa 7.5.6.</p> <p>Voimajohtoreiitit on suunniteltu siten, että vaihtopesien rakentamiselle ei ole tarvetta. Linnustovaikutusten vähentämiskeinoja on esitetty kappaleessa 7.5.6.</p> <p>Karvia-Parkano eteläiselle reittivaihtoehdolle on tehty pohjoisen alavaihtoehto, joka sijoittuu kauemmas Häädetkeitaan alueesta. Kumpikaan voimajohtoreittivaihtoehdoista ei sijoitu suuren petolinnun tärkeille ruokailualueille, jotka ovat keskeisiä reviirin osia. Vaikutuksia suureen petolintuun on arviointi liitteessä 8, joka on tarkoitettu vain viranomaiskäyttöön.</p> <p>Karvia-Parkano eteläiselle reittivaihtoehdolle on tehty pohjoisen alavaihtoehto, joka kiertää Saukonsuon alueen. Linnustovaikutusten arvioinnin tukena on käytetty Tiira-aineistoa. Keinoja linnustovaikutusten vähentämiseksi on esitetty YVA-selostuksen kappaleessa 7.5.6.</p> <p>Karvia-Parkano eteläisen reittivaihtoehdon osalta on tehty uusi alavaihtoehto.</p>
<p>Pohjanmaan liitto</p>	

Kristiinankaupunki-Nokia 400+110 kilovoltin voimajohtohanke
 Ympäristövaikutusten arviointiselostus
 Liite 7. Lausuntojen ja mielipiteiden huomioiminen arviointiselostuksessa

LAUSUNNON ANTAJA JA SISÄLTÖ	HUOMIOIMINEN
<p>Arviointiohjelmassa esitetyt poikkeamiset nykyisestä voimajohdon linjauksesta ovat perusteltuja, mutta niiden vaikutuksia kulttuuriympäristökokonaisuuteen tulee arvioida huolella. Alueen suunnittelussa tulee huomioida maisema-, kulttuuriympäristö- ja luontoarvot sekä turvata alkutuotannon toimintaedellytykset. Peltoalueilla tulisi pyrkiä käyttämään pylvästyyppeä, jolla vähennetään maanviljelylle aiheutuvia haittoja.</p> <p>Haitallisten vaikutusten vähentämiseksi tulisi ympäristövaikutusten arvioinnissa kiinnittää erityistä huomiota tuulivoimarakentamisen ja sähkönsiirron yhteisvaikutusten arviointiin. Arvioitujen ympäristövaikutusten havainnollistaminen sekä haittojen lieventämismahdollisuuksien selvittäminen maisemallisesti herkkien alueiden, asuinrakennusten ja kylien läheisyydessä on toivottavaa. Pohjanmaan maakuntakaavan 2040 suunnittelusuosituksen mukaisesti on kiinnitettävä huomiota myös alueen pohjavesien suojeluun.</p>	<p>Vaikutuksia maisemaan ja kulttuuriympäristöön on arvioitu kappaleessa 8. Suorilla reittiosuuksilla voidaan käyttää haraksettomia peltopylväitä viljelyyn kohdistuvien haittavaikutusten vähentämiseksi.</p> <p>Voimajohtohankkeen yhteisvaikutuksia muiden hankkeiden kanssa on käsitelty arviointiselostuksen kappaleessa 13. Pohjavesivaikutuksia on arvioitu kappaleessa 7.3.</p>
<p>Puolustusvoimat</p> <p>Puolustusvoimat toteaa, että hankkeen ympäristövaikutusten arviointiohjelmassa ei ole käsitelty hankkeen vaikutuksia Puolustusvoimien toimintaan.</p> <p>YVA-ohjelman lukuun 5.2.1 (s. 78) viitaten Puolustusvoimat toteaa, että voimajohtolinja sijoittuu Karvia-Parkano välillä Pirkanmaan maakuntakaavan 2040 suojavyöhykkeen sv2-alueelle. YVA-ohjelman kirjaus voimajohdon sijoittumisesta ”suojavyöhykkeen 2 lounaisrajan tuntumaan” tulee korjata. Lisäksi Puolustusvoimat huomauttaa, että suunnittelualue N sijaitsee osittain maakuntakaavassa osoitetulla Puolustusvoimien alueella (EP).</p> <p>Puolustusvoimien toimintaan kohdistuvia vaikutuksia on syytä arvioida esimerkiksi johtoalueen leventämisen ja suunnittelualueen N alueiden käytön sekä hankkeen liikenteellisten vaikutusten näkökulmasta. Maankaivuu- ja rakentamistyössä tulee lisäksi selvittää alueella mahdollisesti sijaitsevat Puolustusvoimien kaapelilinjat. Puolustusvoimien kaapeleiden sijaintien tiedot tilataan Johtotieto Oy:ltä. Kaapelitiedusteluista on pyydettävä lausunto myös Suomen Erillisverkot Oy:ltä.</p>	<p>Hankkeella ei ole sellaisia vaikutuksia Puolustusvoimien toimintaan, jotka tulisi arvioida YVA-menettelyssä.</p> <p>Lausunnon huomautukset on korjattu arviointiselostukseen.</p> <p>Mainitut asiat tulevat tarvittavasti huomioituksi hankkeen yleissuunnitteluvaiheessa.</p>
<p>Sastamalan seudun sosiaali- ja terveystalvet</p> <p>Rakentamisen, liikennöinnin ja onnettomuuksien aiheuttamat mahdolliset vaikutukset pohjavesiin tulee huomioida luokitellulla pohjavesialueella toimittaessa. Pohjaveden pilaantuminen tulee estää.</p>	<p>Arviointiselostuksen kappaleessa 7.3. on arvioitu vaikutuksia pohjavesiin.</p>
<p>Satakunnan museo</p> <p>Satakunnan Museo huomauttaa, että Kyrön skanssi Karvissa on paitsi maakunnallisesti merkittävä rakennusperintökohde, myös muinaismuistolailalla rauhoitettu kiinteä muinaisjäänös (kohdetunnus muinaisjäänösrekisterissä 1000013382).</p>	<p>Asia on korjattu arviointiselostukseen.</p>
<p>Satakuntaliitto</p> <p>YVA-selostusvaiheessa voimajohtolinjoja koskevaa kuvausta kullakin suunnitteluvälillä on hyvä täydentää siten, että kuvauksissa esitetään sanallisesti ja kartalla voimajohtoaukean kokonaisleveys. Hankkeen ympäristövaikutuksia arvioitaessa on otettava huomioon koko voimajohtoaukea myös olemassa olevan voimajohdon osalta. Lisäksi laajennuksesta aiheutuvat ympäristövaikutukset tulee arvioida erikseen.</p> <p>Merkinnöistä puuttuu Satakunnan maakuntakaavassa osoitettu matkailun kehittämisvyöhykettä koskeva merkintä mv3</p>	<p>Arviointiselostukseen on tarkennettu ja selkeytetty voimajohtolinjojen leveyksistä kertovaa tekstiä. Arvioinneissa on huomioitu myös koko voimajohtoaukea mukaan lukien nykyinen voimajohtoaukea.</p> <p>Arviointiselostuksessa on huomioitu palaute koskien Satakunnan maakuntakaavojen puuttuvia merkintöjä. Myös koko</p>

Kristiinankaupunki-Nokia 400+110 kilovoltin voimajohtohanke
 Ympäristövaikutusten arviointiselostus
 Liite 7. Lausuntojen ja mielipiteiden huomioiminen arviointiselostuksessa

LAUSUNNON ANTAJA JA SISÄLTÖ	HUOMIOIMINEN
<p>ja Satakunnan vaihemaakuntakaavassa 1 osoitettu tuulivoimaloiden alue tv1 Karviassa. Lisäksi Satakunnan maakuntakaavoja koskevista merkinnöistä puuttuvat koko maakuntakaava-aluetta koskevat suunnittelumääräykset. Maisema-alueiden merkintöjä ja nimeämistä tulee tarkentaa maakuntakaavamateriaaleja vastaaviksi.</p> <p>Vaikutusten arviointia tulee täydentää luontomatkailua koskien ja samalla tulee kiinnittää erityistä huomiota yhteisvaikutusten arviointiin. Lauhanvuori-Hämeen kangas Geopark-alue tulee huomioida vaikutusten arvioinnissa.</p> <p>Ympäristövaikutuksia arvioitaessa on kiinnitettävä erityistä huomiota linnuston ja etenkin maakotkan mahdollisiin törmäysriskeihin voimajohtoihin ja miten vireillä oleva hanke heikentää toteutuessaan maakotkan reviiriä ja mahdollisuuksia potentiaalisille uusille reviireille. Lisäksi erityistä huomiota on kiinnitettävä yhteisvaikutusten arviointiin olemassa olevien ja vireillä olevien tuulivoimahankkeiden (ml. sähkönsiirto) kanssa.</p> <p>Ympäristövaikutusten arvioinnissa on kiinnitettävä huomiota myös rakennusvaiheen aikaisiin vaikutuksiin mukaan lukien muista rakentamishankkeista aiheutuvat yhteisvaikutukset.</p> <p>Vaikutusten arviointia varten on tuotettava monipuolista havainnekuvamateriaalia etenkin voimajohtoaukean lähialueelle sijoittuvien arvokohteiden osalta (mm. maisema ja kulttuuriympäristö ja luonnonympäristön arvokohteet). Samalla tulee kiinnittää huomiota niin luontomatkailun kuin virkistyskäytön kannalta tärkeisiin alueisiin kohdistuviin maisemavaikutuksiin.</p> <p>Luonnonvaroja koskien arviointiohjelmaa tulee täydentää siten, että arviointiselostuksessa todetaan ja arvioidaan käytettävän kiviaineksen määrä pystytettävien pylväiden osalta ja esitetään arvio miltä alueilta kiviaines hankintaan. Myös kiviaineksen määrän osalta on arvioitava yhteisvaikutuksia muiden hankkeiden kanssa.</p> <p>Satakuntaliitto toteaa, että huolimatta sähköasemien rakentamisen tarkentumisesta ja mahdollisesta epävarmuudesta on myös sähköasemien arvioidut pinta-alat esitettävä ja ympäristövaikutukset mukaan lukien yhteisvaikutukset arvioitava osana ympäristövaikutusten arviointiprosessia.</p> <p>Pelkästään sähköisesti toteutettu tilaisuus ei mahdollista kaikkien osallistumismahdollisuutta ja kysymyksiä koskeva vuorovaikutus jäi pidetyn tilaisuuden osalta heikohkoksi, vaikka tilaisuuden aikana moderaattorille jätettyihin kysymyksiin pyrittiin vastaamaan. Myös kaksikielisyys supisti tilaisuuden esittämisaikaa ja todellista vuorovaikutusaikaa. Tilaisuuden vuorovaikutteisuutta häiritseviä myös se, että esittäjiä ei näkynyt ja tämä korostui etenkin kysymyksiin vastatessa. YVA-selostusvaiheessa tulee järjestää alueellisia tilaisuuksia, joihin tarjotaan mahdollisuus osallistua myös paikan päällä.</p> <p>Hankkeen ympäristövaikutusten arviointia tulee täydentää myös erillisellä kyselyllä, joka suunnataan hankkeen vaikutusalueella asuville ml. loma-asutus ja alueella muutoin liikkuville (retkeilijät, metsästäjät jne.)</p>	<p>maakuntakaava-aluetta koskevat suunnittelumääräykset on lisätty arviointiselostukseen tarpeellisilta osin.</p> <p>Vaikutusten arviointia on täydennetty luontomatkailun osalta ja Lauhanvuori-Hämeen kangas UNESCO Global Geopark on tuotu esille arvioinneissa.</p> <p>Linnustovaikutusten arvioinneissa on huomioitu törmäysriskit voimajohtoihin sekä vaikutukset reviireihin. Yhteisvaikutuksia on käsitelty kappaleessa 14.</p> <p>Yhteisvaikutuksia on arvioitu YVA-selostuksen kappaleessa 13.</p> <p>Suunnitellusta voimajohtodesta on teetetty saatuun palautteeseen perustuen useita havainnekuvia monipuolisesti, ja ne on esitetty YVA-selostuksessa.</p> <p>Kiviaineksiä tarvitaan voimajohtohankkeessa vain perustuksiin, ja kiviaineksen määrä ja ottaminen ei muodosta hankkeessa merkittävää vaikutusta.</p> <p>Sähköasemien pinta-alat on esitetty yleisellä tasolla kappaleessa 12.</p> <p>Hankkeen yleisötilaisuudet on toteutettu tarkoituksenmukaisimmalla tavalla ottaen huomioon saatu palaute ja hankkeen ominaisuudet.</p> <p>Hankkeen osallisilla on mahdollisuus jättää mielipide yhteysviranomaiselle YVA-ohjelma ja -selostusvaiheessa. Fingrid Oyj:n verkkosivulla on ollut käytössä sähköinen palautejärjestelmä.</p>
<p>Seinäjoen museot</p>	

LAUSUNNON ANTAJA JA SISÄLTÖ	HUOMIOIMINEN
<p>Etelä-Pohjanmaan alueelta hankkeessa tulee huomioida maisema-alueiden ja rakennetun kulttuuriympäristön alueiden ja kohteiden osalta Etelä-Pohjanmaan maakuntakaavan uudistamista varten laaditut kulttuuriympäristöä koskevat ajantasaiset selvitykset. Hankkeen edetessä tulee huomioida myös paikallisesti arvokkaat rakennetun kulttuuriympäristön kohteet.</p>	<p>Ajantasaiset selvitykset on huomioitu maiseman ja kulttuuriympäristön vaikutusarvioinneissa.</p>
<p>Suomen riistakeskus</p> <p>Riistakeskus esittää, että yhtenä painopisteenä erityistä huomiota kiinnitettäisiin mahdollisten uusien maastokäytävien vaikutusten arviointiin ekologisten yhteyksien ja elinympäristöjen pirstoutumisen kannalta.</p> <p>Arviointiohjelmassa jo mainitun lajiston lisäksi riistakeskus tuo esiin, että käytännössä koko hankealueella esiintyy pesivänä EU:n ns. direktiivilajeista myös euroopanmajava. Suomessa on varuma euroopanmajavan osalta sekä luontodirektiivin liitteen II että liitteen IV vaatimuksista. Lajin esiintyminen hankealueella olisi kuitenkin syytä mainita ja tarvittaessa ottaa huomioon vaikutusten arvioinnissa.</p> <p>Riistakeskus esittää, että YVA-selvityksen yhteydessä tulee sekä selvittää riskialteimmat kohdat lintujen törmäyksille joutoverkostoon että laatia näiden osalta suunnitelmat ennaltaehkäisevistä rakenteellisista tms. toimenpiteistä vahinkojen ehkäisemiseksi.</p> <p>Suorat vaikutukset metsästyksen harjoittamiseen tulee arvioinnissa tarkastella huolellisesti yhdessä paikallisten tahojen kanssa. Suurimmat vaikutukset metsästykselle syntyvät todennäköisesti elämysarvon vähentymisen kautta, korostuen mahdollisten uusien maastokäytävien kohdalla. Metsästäjät arvottavat erämaisyyden, rauhallisuuden ja maisema-arvot usein suuremmiksi kuin saalisarvon. Siten uusi voimajohtolinja vähentänee paikallisten asukkaiden kokemaa metsästyksen virkistysarvoa.</p>	<p>Arviointiohjelmassa yksi esitetyistä merkittäviksi ennakoituista vaikutuksista oli johtoalueen levenemisen vaikutukset ekologisiin yhteyksiin ja elinympäristöjen jatkuvuuteen. Arviointiselostuksessa kirjausta on selvennetty uusien maastokäytävien huomioimiseksi.</p> <p>Euroopanmajavan esiintyminen hankealueella on huomioitu vaikutusten arvioinnissa.</p> <p>YVA-menettelyn yhteydessä on tunnistettu kohdat, joihin on vaikutusten lieventämiseksi perusteltua asentaa lintujen törmäyksiä ehkäisevät merkinnät. Nämä on esitetty YVA-selostuksessa linnustovaikutusten yhteydessä ja liitteen 2 vaikutuskartoilla.</p> <p>Vaikutuksia metsästykseseen on arvioitu arviointiselostuksen kappaleessa 10.5.8.</p>
<p>Suupohjan peruspalveluliikelaitoskuntayhtymä</p> <p>Lautakunta esittää kannanottonaan, että linjatoimijan tulisi ensisijaisesti käyttää etenkin peltoalueilla mahdollisimman vähän viljelytoimia haittaavaa pylväsmallia, kuten harukseton seisova pylväs.</p> <p>Lähtökohtaisesti siirtolinjat tulisi sijoittaa mieluummin päällekkäisinä kuin vierekkäin, niin ettei johtokäytävää levennetä turhaan.</p> <p>Esitetään, että maan- ja metsänomistajille korvataan lunastuksesta joko maksamalla käypä rahallinen korvaus tai esim. luovuttamalla yhteismetsää.</p>	<p>Suorilla reittiosuuksilla voidaan käyttää haruksettomia peltopylväitä viljelyyn kohdistuvien haittavaikutusten vähentämiseksi.</p> <p>Kristiinankaupunki-Nokia voimajohtohankkeessa käytetään yhteispylväsmallia, jossa 400 ja 110 kilovoltin voimajohtodot ovat päällekkäin samoissa pylväissä.</p> <p>Maanomistajille maksettavista korvauksista päätetään lunastustoimituksessa.</p>
<p>Säteilyturvakeskus</p> <p>Voimajohtojen magneettikentän pitkäaikaisvaikutuksiin liittyvän epävarmuuden vuoksi Säteilyturvakeskus suosittelee uusien voimajohtojen rakentamista siten, että niiden aiheuttama magneettivuon tiheys ei pitkäaikaisesti ylittäisi 0,4 µT voimajohtojen lähellä sijaitseissa asuinrakennuksissa, jos se järkevin toimenpitein on mahdollista. Velvoittavaa estettä ei ole voimajohtojen rakentamiseen arviointiohjelmassa tarkasteltavien vaihtoehtoreittien mukaisesti.</p>	<p>Arviointiselostuksen kappaleessa 11.6.1 on arvioitu voimajohtohankkeen aiheuttamat sähkö- ja magneettikentät.</p>

LAUSUNNON ANTAJA JA SISÄLTÖ	HUOMIOIMINEN
<p>Varsinais-Suomen ELY-keskuksen kalatalouspalveluyksikkö</p> <p>Varsinais-Suomen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen kalatalousviranomaisen katsoo, että YVA-ohjelmaan tulee sisältyä voimajohtojen rakentamisesta purojen ja jokien elinympäristöille sekä kalastolle aiheutuvien vaikutusten arviointi. Voimajohtojen rakentaminen uomien ylitse saattaa vaikuttaa uomien tilaan ja kalastoon lähinnä tilapäisesti rakennettavien siltojen osalta ja pysyvästi rantapuuston kaatamisen kautta.</p>	<p>Vaikutuksia kalastoon on käsitelty kappaleessa 7.7.</p>
<p>Varsinais-Suomen ELY-keskus</p> <p>Varsinais-Suomen ELY-keskus pyytää saada tiedokseen alkuperäiset luontoselvitykset ja havaitut uhanalaisten ja direktiivilajien lajipisteet, jotta ne voidaan huomioida muussa maankäytössä. Selvitykset voi lähettää diaarille VA-RELY/6342/2020, josta ELY-keskus tallentaa ne LajiGISiin.</p> <p>Hanke halkaisee maakuntakaavan Kytömäennevan suojeluvarausalueen rajautuvan yleiskaavan MY-alueen sen pohjoispään reunasta. Varsinais-Suomen ELY-keskus esittää, että linjaa siirretään hieman niin, että se kulki ko. MY-alueen pohjoispuolelta.</p> <p>Hanke kulkee Varsinais-Suomen ELY-keskuksen toimialueella muutaman FCG:n arvokkaaksi inventoiman luontokohteen läpi (Suomijoen varsi, Luomanperän puro ja metsät. Alueiden luontoselvitykset eivät ole olleet ELY-keskuksen käytössä. ELY-keskus esittää, että kohteiden kiertämistä tarkasteltaisiin.</p> <p>Korpikylän alueella (Kantin eteläpuolella) tulee arvioida liito-oravan kulkuyhteyksien säilymistä, koska suuri osa Suomijoen reunoista on LUKEn ennusteen mukaan yli 50 %:n todennäköisyydellä liito-oravalle sopivaa elinaluetta ja linjan molemmin puolin on havaintoja liito-oravista.</p> <p>ELY-keskus katsoo, että voimajohtojen vaikutukset kanalintuihin, mm. metson soidinpaikkojen selvitykset/tarkastelu on syytä arvioida.</p> <p>Suomijärvellä Natura-esiarvioinnin tueksi tulee arvioida isojen lintujen törmäysriskejä ja pohtia lieventäviä toimenpiteitä haitallisten linnustovaikutusten ehkäisemiseksi. Häädettäisiin osalta tulisi tarkastella yhteisvaikutuksia muiden hankkeiden ja infran kanssa.</p> <p>Hankkeessa tulisi käsitellä vaikutuksia susiin (sijoittuuko hanke Satakunnassa susireviireille/susien lisääntymis- ja levähdysalueille).</p>	<p>Pyydyt tiedot luontoselvityksistä toimitetaan Varsinais-Suomen ELY-keskukselle.</p> <p>Arviointiohjelman jälkeen Kytömäennevan suojeluvarausalueeseen rajautuvaa yleiskaavan MY-aluetta on tarkasteltu. Arviointiohjelmassa on esitetty, että uusi voimajohto sijoittuu nykyisen voimajohtojen rinnalle, joka jo tällä hetkellä on edellä mainitulla MY-alueella. Tarkastelussa todettiin, että ei ole tarkoituksen mukaista siirtää uutta voimajohtoa kokonaan uuteen maastokäytävään niin, että uuden ja nykyisen johtoalueen väliin jää kapea vaikeasti hyödynnettävissä oleva maa-alue.</p> <p>FCG:n arvokkaiksi inventoimien luontokohteiden kiertämistä on tarkasteltu sekä muodostettu tarpeen mukaan reittivaihtoehtoja tai tehty reittitarkistuksia.</p> <p>Liito-oravien kulkuyhteyksien säilymistä on käsitelty arviointiselostuksen kappaleessa 7.7.</p> <p>Vaikutuksia kanalintuihin on käsitelty arviointiselostuksen kappaleessa 7.6</p> <p>Hankkeen aiheuttamien linnustovaikutusten lieventämistoimenpiteitä on käsitelty kappaleessa 7.6.6.</p> <p>Vaikutuksia susiin on käsitelty arviointiselostuksen kappaleessa 7.7.</p>
<p>Väylävirasto</p> <p>Koko rataosuutta Tampere – Oulu kehitetään vähittäin ja välillä toteutetaan mm. kaksoisraideosuuksia alkaen 2000-luvun alkupuolelta. Voimajohtohankkeen toteuttamisessa on varmistuttava siitä, että Pohjanmaan radalle tai sen vilkkaalle junaliikenteelle ei aiheuteta haittaa tai häiriötä.</p>	<p>Tampere-Oulu rataosuuden kehittämissuunnitelmat on huomioitu Kristiinankaupunki-Nokia voimajohtohankkeessa. Lie-lahti-Parkano rataosan suunniteltu lisäraide ei edellytä reittimuutoksia voimajohtohankkeelle. Lisäraiteet on huomioitu arviointiselostuksen vaikutusarvioinneissa ja ne huomioidaan voimajohtoyhteyden yleissuunnitteluvaiheessa.</p>

Kristiinankaupunki-Nokia 400+110 kilovoltin voimajohtohanke
 Ympäristövaikutusten arviointiselostus
 Liite 7. Lausuntojen ja mielipiteiden huomioiminen arviointiselostuksessa

MIELIPITEET	HUOMIOIMINEN YVA-SELOSTUKSESSA
<p>Mielipiteessä 1 vastustetaan uuden voimajohdon sijoittamista Kristiinankaupungin alueelle, koska alueella on jo ennestään uhrattu luontoa ja ympäristöä teollisuudelle ja voimalinjoille. Mielipiteen esittäjä on huolissaan teollisuuden jatkuvasta paisumisesta ja voimajohtoalueiden levenemisestä alueella, ja siitä millaisen ympäristön jätämme tuleville sukupolville.</p>	<p>Hankkeen tarve perustuu Fingrid Oyj:n lakisääteiseen tehtävään huolehtia siitä, että kantaverkko riittää sähkön siirtämiseen.</p>
<p>Mielipiteessä 2 kannatetaan Parkanon Poikkeusjärven läntistä vaihtoehtoa, sillä itäinen vaihtoehto halkaisisi Jaakkolankylän kahtia ja voimalinja vaikuttaisi merkittävästi kylänraittimaisemaan. Mielipiteessä vedotaan siihen, että itäisen vaihtoehdon välittömässä läheisyydessä on runsaasti asutusta toisin kuin läntisellä vaihtoehdolla.</p>	<p>Arviointiselostuksessa on vertailtu vaikutuksia vaihtoehtoisilla reiteillä.</p>
<p>Mielipiteessä 3 huomautetaan kahden kiinteistön rakennusten puuttumisesta liitteenä olleilta karttalehdiltä.</p>	<p>Karttalehdillä on merkitty symboleilla asuin- ja lomarakennukset, jotka sijoittuvat maksimissaan 300 metrin etäisyydelle suunniteltavan voimajohtoreitin keskilinjasta. Mielipiteessä esitetyt rakennukset sijaitsivat yli 300 metrin etäisyydellä.</p>
<p>Mielipiteessä 4 kannatetaan voimajohdon sijoittamista nykyisen voimajohdon etelä-/länsipuolelle Isojoki-Kankaanpää johto-osuudella mielipiteen jättäjän kiinteistön pihapiirissä kasvavan ison jättihaavan suojelemiseksi.</p>	<p>Arviointiselostuksessa on vertailtu vaikutuksia vaihtoehtoisilla reiteillä.</p>
<p>Mielipiteessä 5 vastustetaan Parkanon Poikkeusjärven läntistä vaihtoehtoa, sillä se halkaisisi mielipiteen jättäjän tilan kahtia, jolla on muun muassa luonto-, maisema- ja historia-arvoa. Mielipiteessä tuodaan ilmi läntisen vaihtoehdon reitin sijoittuminen metsän pesimäalueelle.</p>	<p>Arviointiohjelman jälkeen Parkano-Nokia johto-osuuden Poikkeusjärven läntistä vaihtoehtoa on tarkennettu niin, että se kiertää pohjoisesta Mustalammen. Tällöin suunniteltu voimajohto sijoittuu kauemmas myös mielipiteen jättäjän asuinrakennuksesta.</p>
<p>Mielipiteessä 6 kannatetaan Parkanon Poikkeusjärven itäistä vaihtoehtoa. Läntinen vaihtoehto sijoittuu mielipiteen jättäjän kiinteistölle, jolla harjoitetaan metsätaloutta ja voimalinjan rakentaminen aiheuttaisi taloudellisia menetyksiä. Metsätalolla on tehty useiden sukupolvien ajan työtä metsän hoitamiseksi, ja mielipiteen jättäjä on huolissaan tehdyn työn menemisestä hukkaan.</p>	<p>Arviointiohjelmasta saatujen palautteiden reittimuutosehdotuksia on arvioitu sekä ympäristövaikutusten lieventämisen näkökulmasta että teknistaloudellisen toteutettavuuden kannalta. Selostusvaiheeseen tehdyt reittimuutokset ja hylätyt ehdotukset perusteluineen on käsitelty kappaleissa 4.4.1 ja 4.4.3. Vaikutukset metsätalouteen on arvioitu kappaleessa 10.</p>
<p>Mielipiteessä 7 kannatetaan Lapväärtinjokilaakson nykyisen voimajohdon pohjois-/itäpuolelle sijoitettavaa vaihtoehtoa, sillä nykyisen voimajohdon etelä-/länsipuolella sijaitsee metsäpuutaimitarha-alue, jossa kasvatetaan yli 10 % kaikista Suomessa istutettavista puuntyypeistä, jonka lisäksi taimia vieetään myös Ruotsiin. Mielipiteen jättäjä on huolissaan taimitarhan ja sen toiminnan vaarantamisesta vedoten työterveys- ja työturvallisuusasioihin.</p>	<p>Taimitarha on huomioitu ja vertailtu vaikutuksia vaihtoehtoisilla reiteillä.</p>
<p>Mielipiteessä 8 esitetään voimajohtoreitin siirtoa kauemmas mielipiteen jättäjän kiinteistöstä Karvia-Parkano johto-osuuden eteläisellä vaihtoehdolla, jolloin voimajohto voitaisiin sijoittaa valtion omistamille maille. Kiinteistön pihapiiriä ympäröivä metsä tulisi säästää, jotta se suojelee jatkossa pihapiiriä tuulimyllyjen ja tulevan voimajohdon aiheuttamilta maisema- ja äänihaitoilta.</p>	<p>Vaikutukset maisemalle on kuvattu kappaleessa 8 ja voimajohdon meluvaikutukset kappaleessa 11.</p>
<p>Mielipiteessä 9 vastustetaan Parkanon Poikkeusjärven itäistä vaihtoehtoa, koska suunniteltu voimajohto jakaisi Jaakkolankylän keskeltä kahtia. Mielipiteessä vedotaan myös siihen, että Jaakkolankylällä sijaitsee useita lähteitä, joista useat taloudet saavat käyttövetensä.</p>	<p>Arviointiselostuksessa on vertailtu vaikutuksia vaihtoehtoisilla reiteillä.</p>
<p>Mielipiteessä 10 esitetään voimajohdon siirtoa Karvia-Parkano johto-osuuden eteläisellä vaihtoehdolla noin 500 metriä pohjoiseen valtion omistuksessa oleville alueille. Tällä hetkellä suunniteltu reitti sijoittuu noin 100 metrin etäisyydelle talviasuttuvasta loma-asunnosta, ja 50 metrin etäisyydelle loma-asunnon piharakennuksista. Mielipiteen jättäjää huolestaa mökin käyttöolosuhteiden ja arvon heikentyminen.</p>	<p>Arviointiohjelman jälkeen Karvia-Parkano johto-osuuden eteläiselle vaihtoehdolle on lisätty vaihtoehto, joka kiertää Saukonson sen pohjoispuolelta. Mikäli uusi vaihtoehto valitaan, suunniteltu voimajohto ei sijoittuisi mielipiteen jättäjän kiinteistön välittömään läheisyyteen.</p>
<p>Mielipiteessä 11 vastustetaan voimalinjan rakentamista Karvia-Parkano johto-osuuden eteläisellä vaihtoehdolla sijaitsevan Riuttasjärven yli, niin kuin se on nyt suunniteltu. Voimalinja on suunniteltu sijoittumaan mielipiteen jättäjän tontin alueelle, jolloin rakennusoikeutta jäisi jäljelle vain noin 30</p>	<p>Karvia-Parkano johto-osuuden eteläisellä vaihtoehdolla voimajohto on suunniteltu Riuttasjärveä ylittäessä rakentamattomalle tontille, ja tarkastelussa ei ole löydetty tarpeeksi läheltä mahdollista vaihtoehtoista reittiä. Suunniteltua voimajohtoa ei</p>

Kristiinankaupunki-Nokia 400+110 kilovoltin voimajohtohanke
 Ympäristövaikutusten arviointiselostus
 Liite 7. Lausuntojen ja mielipiteiden huomioiminen arviointiselostuksessa

MIELIPITEET	HUOMIOIMINEN YVA-SELOSTUKSESSA
metrin kaistale. Rantatontti on rakentamaton, ja sitä on säilytetty tuleville sukupolville. Naapurimökkien omistajat ovat mielipiteen jättäjän sukulaisia, ja tuleville sukupolville halutaisiin jättää mahdollisuus rakentaa tontille, jonka avulla voisi pitää yhteyden kotiseutuun.	haluta pidentää tarpeettoman paljon niin, että haitta siirrettiisiin toisille maanomistajille.
Mielipiteessä 12 tiedotetaan suunnitellun voimajohdon sijoitumisesta kiinteistölle, jonka kanssa on tehty maanvuokraus-sopimus aurinkovoimahankkeeseen liittyen.	Arviointiohjelman jälkeen mielipiteessä mainittu aurinkovoimahankkeen tarkka sijainti on selvitetty, ja todettiin, että aurinkovoimahanke ei estä voimajohtoyhteyden suunnittelua nyt esitetyksi.
Mielipiteessä 13 tarkennetaan, että mikäli voimajohtoreittiä siirretään mielipiteen 10 mukaisesti pohjoiseen päin, tulisi siirron olla noin 500 metriä, koska toisella kiinteistöllä sijaitsee satoja vuosia vanhoja mäntyjä, joita tulisi suojella. Vanhimman puun arvioidaan olevan noin 300–400 vuotta vanha.	Arviointiohjelman jälkeen Karvia-Parkano johto-osuuden eteläiselle vaihtoehdolle on lisätty vaihtoehto, joka kiertää Saukonsuon sen pohjoispuolelta. Mikäli uusi vaihtoehto valitaan, suunniteltu voimajohto ei sijoittuisi mielipiteen jättäjän kiinteistölle.
Mielipiteessä 14 esitetään voimajohdon siirtoa nykyisen Carunan voimajohdon eteläpuolelle Kauramaan kohdalla (Kankaanpää-Karvia johto-osuudella). Kiinteistön eteläpuolella sijaitsee nykyisin Carunan voimajohto, ja tämänhetkisen suunnitelman mukaan uusi voimajohto sijoittuisi kiinteistön pohjoispuolelle niin, että kiinteistö jäisi voimajohtojen väliin. Mielipiteen jättäjä kokee, että uuden voimajohdon myötä kiinteistön asumisviihtyvyyden laskisi merkittävästi ja vaikuttaisi negatiivisesti kiinteistön arvoon. Mielipiteen jättäjää huolettavat myös muun muassa mahdolliset terveyshaitat sekä haitat nykyaikaisen tietotekniikan ja viihdejärjestelmien käyttöön.	Arviointiohjelman jälkeen Kankaanpää-Karvia johto-osuuden Kauramaan alueella on tarkennettu reittilinjausta ja lisätty vaihtoehtoja, joista yksi on suunnitellun voimajohdon sijoittaminen nykyisen voimajohdon eteläpuolelle.
Mielipiteessä 15 todetaan, että Nokian kaupungin alueella Alinenjärven ympäristön vaihtoehdoissa nykyisen voimajohdon rinnalle sijoittuva vaihtoehto aiheuttaa vähiten haittaa. Mielipiteen jättäjä toteaa, että Nokian pohjoinen suunnittelualue on lähes ainoa Harjuniityn asutusalueen lähivirkistysmetsä ja siellä on useita luonnonarvoiltaan merkittäviä kohteita. Mielipiteen jättäjä toteaa, että Nokian eteläisellä suunnittelualueella on kaavoitus käynnissä, mutta kaavoittaja saisi varmasti sähköaseman sovitettua alueelle.	Arviointiohjelman jälkeen tarkastelussa on ainoastaan Nokian suunnittelualue (entinen Nokian pohjoinen suunnittelualue). Suunniteltu voimajohtoyhteys lyhenee reitin päätepisteen siirtyessä pohjoisempaan.
Mielipiteessä 16 vastustetaan voimajohdon sijoittamista nykyisen voimajohdon rinnalle Nokialla Hangaslammien läheisyydessä. Nykyisellään kahden kiinteistön väliin sijoittuu 110 kV voimajohto, ja nyt suunnitteilla on sen rinnalle sijoittuva 400+110 kV voimajohto. Mielipiteen jättäjä toteaa, että uusi voimajohtolinja sijoittuisi lasten uimapaikan päälle ja sijoittuisi liian lähelle asuinrakennuksia. Mahdolliset terveysriskit, voimajohdon aiheuttama ääni sekä ympäristöhaitat ihmisille ja vesilinnuille huolestuttavat mielipiteen jättäjää. Mielipiteessä ehdotetaan, että voimajohtoreitti ei sijoittuisikkaan nykyisen voimajohdon rinnalle, vaan jatkuisi lyhintä reittiä etelään nykyisen voimajohdon länsipuolella. Tällöin voitaisiin välttää myös muun muassa Kaakkurijärven Natura-alueen läheisyyteen sijoittuminen. Mielipiteessä kerrotaan, että kaakkurit oleilevat ja pesivät myös Hangaslammilla.	Arviointiohjelman jälkeen Parkano-Nokia johto-osuuden Hangaslammien alueelle on muodostettu uusi uuden maaston reittivaihtoehto, joka sijoittuu kauemmas Hangaslammista ja asuinrakennuksista.
Mielipiteessä 17 todetaan, että mikäli Parkanon Poikkeusjärven pohjoispuolella uusi voimajohto sijoittuu nykyisten joiden itäpuolelle, tarvittaisiin kokonaan uusi metsäautotie. Mielipiteessä todetaan, että metsänomistajat tulevat vaatimaan kokonaan uuden metsäautotien rakentamista, mikäli suunniteltu voimajohto toteutuu niin kuin tässä vaiheessa on suunniteltu.	Jos suunniteltu voimajohto estää nykyisen metsäautotien käytön, Fingrid Oyj:n vastuulla on rakentaa uusi metsäautotie.
Mielipiteessä 18 todetaan, että Parkanon Käenkoskella uusi voimajohtolinja sijoittuisi kaava-alueelle, josta mielipiteen jättäjä on neuvottelut kiinteistökauppaa, joka perustuisi asuinrakentamiseen. Hanke jäisi toteuttamatta, mikäli voimajohto sijoittuisi alueelle.	Arviointiselostuksen vaikutusarviointi perustuu Maanmittauslaitoksen rakennuskantatietoihin, joita on tarvittaessa tarkistettu maastossa. Vaikutukset maankäyttöön on arvioitu kappaleessa 10.
Mielipiteessä 19 koskee Kauramaan kohdan (Kankaanpää-Karvia johto-osuudella) suunniteltua reittilinjausta. Uuden reittilinjauksen myötä tilan rakentamismahdollisuudet pienenevät, maisemalle ja ympäristölle koituisi muutoksia ja koituisi mahdollisesti terveyshaittoja. Mielipiteessä vedotaan siihen,	Arviointiohjelman jälkeen Kankaanpää-Karvia johto-osuuden Kauramaan alueella on tarkennettu reittilinjausta ja lisätty vaihtoehtoja, joista yksi on voimajohdon sijoittaminen nykyisen voimajohdon eteläpuolelle.

Kristiinankaupunki-Nokia 400+110 kilovoltin voimajohtohanke
Ympäristövaikutusten arviointiselostus
Liite 7. Lausuntojen ja mielipiteiden huomioiminen arviointiselostuksessa

MIELIPITEET	HUOMIOIMINEN YVA-SELOSTUKSESSA
että kiinteistölle sijoittuu tällä hetkellä jo Carunan ja Vatajan-kosken linjat, ja että on kohtuutonta, mikäli kiinteistön rasitteeksi tulisi vielä kolmas linja. Mielipiteessä ehdotetaan, että voimajohto sijoitettaisiin Carunan voimalinja eteläpuolelle.	
Mielipiteessä 20 kannatetaan Karvia-Parkano johto-osuuden eteläistä vaihtoehtoa, sillä Matolammin alueella (Karvia-Parkano johto-osuuden pohjoinen vaihtoehto) voimajohtolinja on suunniteltu liian lähelle kesämökkejä. Mielipiteessä kerrotaan Matolammilla olevan myös luontoarvoa; euroopanmajavan pesä/yhdyskunta, vesilintuja, laulujoutsenia, metsähanhia ja arvokasta kuusikkoa. Mielipiteessä huomautetaan liitekartoilta puuttuvan kaksi lomarakennusta Matolammin alueelta.	Arviointiohjelman jälkeen voimajohtoreittiä on tarkistettu kauemmas loma-asutuksesta ja luontokohteesta Matolammin rantaluhta. Liitekartoilta on lisätty kaksi puuttuvaa lomarakennusta.
Mielipiteessä 21 kannatetaan uusien voimajohtojen sijoittamista nykyisen johdon itä-/pohjoispuolelle Lapväärtinjokilaakson vaihtoehtoissa (Kristiinankaupunki-Isojoki johto-osuudella). Mielipiteessä kerrotaan, että metsä nykyisen linjan länsipuolella on paljon tiheämpää ja vanhempaa kuin sen itäpuolella, jossa suoalue tulee vastaan.	Arviointiselostuksessa on vertailtu vaikutuksia vaihtoehtoisilla reiteillä.
Mielipiteessä 22 kannatetaan uusien voimajohtojen sijoittamista nykyisen johdon itä-/pohjoispuolelle Lapväärtinjokilaakson vaihtoehtoissa (Kristiinankaupunki-Isojoki johto-osuudella). Mielipiteessä todetaan, että nykyisen johdon länsi-/eteläpuolelle sijoittuvat vaihtoehdot haittaisivat perunanviljelyä, joka on merkittävä elinkeino viljelijälle. Mielipiteessä vedotaan sähkölinjojen mahdollisesti muodostamaan työturvallisuusriskiin, sillä viljelyyn tarvittavat koneet ja ruiskutettavat aineet kohoavat korkealle.	Arviointiselostuksessa on vertailtu vaikutuksia vaihtoehtoisilla reiteillä. Lapväärtinjokilaakson vaihtoehtojen vertailussa on huomioitu tämä mielipide.
Mielipiteessä 23 tuodaan ilmi Parkanon Poikkeusjärven läntisen vaihtoehdon reitillä sijaitsevan kiinteistön tila. Alueella on haudattuna runsaasti metallijätettä ja muuta jätettä. Mielipiteessä tiedustellaan, tehdäänkö alueella pohjavesi- ja maa-perätutkimuksia kaivuutöiden lomassa, mikäli Poikkeusjärven läntinen vaihtoehto valitaan.	Arviointiohjelman jälkeen on tarkennettu Karvia-Parkano johto-osuuden Poikkeusjärven läntisen vaihtoehdon reittiä mahdollisen pilaantuneen maa-alueen välttämiseksi.
Mielipiteessä 24 vastustetaan uuden voimajohdon sijoittamista mielipiteen jättäjän kiinteistölle Karvia-Parkano johto-osuuden eteläisellä vaihtoehdolla. Mielipiteessä kritisoidaan metsien hakkaamista, jotta saadaan vihreää energiaa. Mielipiteen jättäjää huolestuttaa hiilinielujen menetys. Mielipiteessä ehdotetaan voimalinjojen laittamista maahan huoltovarmuudenkin näkökulmasta.	Kantaverkossa maakaapeliin käyttö rajoittuu sähköasema-alueille ja taajamiin, mikä on perusteltu arviointiselostuksen kappaleessa 4.2. Arviointiselostuksen kappaleessa 6 on arvioitu vaikutuksia ilmastoon ja hiilinielujen menetysten suuruus.
Mielipiteessä 25 vastustetaan Parkanon Poikkeusjärven itäistä vaihtoehtoa, sillä voimajohto halkaisisi Jaakkolankylän kahtia. Mielipiteessä vedotaan myös luontoarvoihin ja siihen, että mielipiteen jättäjän kiinteistöllä sijaitsee jo voimalinjoja.	Arviointiselostuksessa on vertailtu vaikutuksia vaihtoehtoisilla reiteillä.
Mielipiteessä 26 kannatetaan Karvia-Parkano johto-osuuden eteläistä vaihtoehtoa. Mielipiteessä ehdotetaan, että mikäli epätoivottuun pohjoiseen vaihtoehtoon päädytään, tulisi voimajohto suunnitella pohjoisemmaksi Iso-Kourajärven ja Parkanon pohjoisimman suunnittelun alueen välillä. Näin voitaisiin hyödyntää turvetuotantoalueita sekä Metsähallituksen omistuksessa olevia alueita. Mielipiteen jättäjän kiinteistöllä on kulttuuriperinnöllistä arvoa, johon voimajohto lähimaisemassa vaikuttaisi merkittävästi.	Arviointiohjelman jälkeen on tarkistettu mahdollisuudet hyödyntää valtion omistamia metsämaita.
Mielipiteessä 27 vastustetaan uuden voimajohdon sijoittamista Karvan Matolammilla (Karvia-Parkano johto-osuuden pohjoinen vaihtoehto) mielipiteen jättäjän metsä- ja peltopalstalle. Mielipiteessä tuodaan ilmi, että metsäpalstalla on useita luontoarvoja; liito-oravahavaintoja, harvinaislaatuinen suotyypiesiintymä, monipuolinen sammallajisto sekä Matolammilla elää lukuisia vesilintuja.	Arviointiohjelman jälkeen voimajohtoreittiä on tarkistettu kauemmas loma-asutuksesta ja luontokohteesta Matolammin rantaluhta.
Mielipiteessä 28 vastustetaan uuden voimajohdon sijoittamista Karvan Matolammilla (Karvia-Parkano johto-osuuden pohjoinen vaihtoehto) mielipiteen jättäjän kesämökkitalon tilalle. Mielipiteessä vedotaan Matolammin monimuotoiseen luontoon ja vesilintukantaan. Mielipiteessä tuodaan ilmi myös	Liitekartoilta on lisätty puuttuva lomarakennus, josta oli huomautettu myös mielipiteessä 20.

Kristiinankaupunki-Nokia 400+110 kilovoltin voimajohtohanke
 Ympäristövaikutusten arviointiselostus
 Liite 7. Lausuntojen ja mielipiteiden huomioiminen arviointiselostuksessa

MIELIPITEET	HUOMIOIMINEN YVA-SELOSTUKSESSA
<p>mökin mahdollinen arvon aleneminen, maisemavaikutukset, terveydelliset riskit ja henkiset haitat. Mielipiteessä huomautetaan, että liitekartalta puuttuu lomarakennus Matolammin alueella.</p>	
<p>Mielipiteessä 29 vastustetaan uuden voimalinjan sijoittamista mielipiteen jättäjän kahdelle kiinteistölle Karvia-Parkano johto-osuuden eteläisellä vaihtoehdolla. Mielipiteessä ollaan huolestuneita metsien pirstoutumisesta. Myös asuin- ja lomarakennuksia sijaitsee suunnitellun voimajohdon välittömässä läheisyydessä.</p>	<p>Arviointiselostuksen kappaleessa 7 on arvioitu vaikutuksia luontoon ja kappaleessa 10 maankäyttöön.</p>
<p>Mielipiteessä 30 todetaan yleisesti, että maatalouskoneiden käyttö on vajavaista voimajohtolinjojen ollessa tiellä. Linjoja joudutaan kiertämään ja viljelysmaiden arvo alenee.</p>	<p>Suorilla reittiosuuksilla voidaan käyttää viljelysten osalta haruksettomia peltopylväitä, joilla pyritään ehkäisemään maanomistajien taloudellisia häviöitä.</p>
<p>Mielipiteessä 31 kannatetaan uusien voimajohtojen sijoitusta nykyisen voimajohdon pohjois-/itäpuolelle Kristiinankaupunki-Isojoki johto-osuudella Lapväärtinjokilaakson vaihtoehdoissa. Mielipiteessä vedotaan nykyisen voimajohdon etelä-/länsipuolella tapahtuvaan perunanviljelyyn, jonka toimintaan voi aiheutua turvallisuusriskejä, sillä siihen käytettävät koneet ovat suuria ja istutuksia kastellaan jatkuvasti vesitykeillä, jolloin vesi lentää hyvinkin korkealle. Lisäksi voimajohtopylväillä on taipumusta levittää rikkaruohoja viljelyssä, mikä johtaa lisääntyneeseen kasvinsuojeluaineiden käyttöön. Mielipiteessä todetaan Kristiinankaupungin alueen luonnon ja maiseman kärsivän useista johtokaduista.</p>	<p>Arviointiselostuksessa on vertailtu vaikutuksia vaihtoehdoilla reiteillä. Lapväärtinjokilaakson vaihtoehtojen vertailussa on huomioitu tämä mielipide.</p>
<p>Mielipide 32 koskee uuden voimajohdon sijoittamista Pinsiön Lähdelehdon kohdalle, Nokialla, jolloin uusi voimajohto sijoittuisi nykyisen voimajohdon rinnalle. Mielipiteessä esitetään, että uusi voimajohto 400+110 kV sekä nykyinen voimajohto 110 kV tulisi asentaa samoihin pylväisiin, jolloin johto-alueetta ei tarvitsisi laajentaa. Pinsiön lähdelehdon kohdalla on Natura-kohde, jossa luonnon monimuotoisuus tuhoutuisi uuden voimajohdon myötä. Mielipiteessä edellytetään maanomistajien asianmukaista kuulemista pylväiden sijoitteluun liittyen. Mielipiteessä paheksutaan sitä, että Fringrid Oyj ei tu esiin linjasuunnitelmassaan metsä- ja luontokadon lisääntymistä ja siihen liittyviä kompensatioita.</p>	<p>Suunnitellun voimajohdon sijoittaminen nykyisen voimajohdon kanssa samoihin pylväisiin ei ole teknisesti mahdollista. Arviointiohjelman jälkeen on lisätty vaihtoehtoinen reitti Pinsiön alueelle Parkano-Nokia johto-osuudella. Vaihtoehtoinen reitti sijoittuu uuteen maastokäytävään kiertäen lännestä Pinsiön lähdelehdon. Yleissuunnitteluvaiheessa maanomistajiin ollaan henkilökohtaisesti yhteydessä, ja maanomistaja voi esittää mielipiteen pylväspaikasta tai pyytää katselmusta.</p>
<p>Mielipiteessä 33 kannatetaan uuden voimajohdon rakentamista Nokian Alinenjärvellä uuteen maastokäytävään nykyisen rinnalle rakentamisen sijasta. Mielipiteessä kerrotaan Alinenjärven olevan suosittu vapaa-ajanviettopaikka nokialaisille, ja vaikka alueella liikkuu ihmisiä, myös kuikka järvellä. Alinenjärvi ei saisi kärsiä lisää johtoalueen raivaamisesta leveämmäksi. Mielipiteessä huomautetaan, että voimajohtolinjat sijoittuvat Alinenjärvellä alle 100 metrin etäisyydelle lomarakennuksesta.</p>	<p>Arviointiselostuksessa on vertailtu Alinenjärven vaihtoehtoja.</p>
<p>Mielipiteessä 34 kannatetaan Karvia-Parkano johto-osuuden eteläistä vaihtoehtoa (Parkanon kaupungin korjausehdotuksen mukaisesti), sillä se vaikuttaa vähemmän usean kylän tiiviiseen vakituiseen asutukseen ja huomioi Lauhanvuori-Hämeen kangas Geopark-alueen, Alkkianvuoren matkailu- ja retkeilykohteen sekä Natura- ja luonnonsuojelukohteet pirstomatta nykyistä pienipiirteistä luonnon monimuotoisuutta. Pohjois-Parkanon kylillä on huomattava arvo luonto- ja kulttuurimatkailulle. Mielipiteessä todetaan, että mikäli pohjoinen vaihtoehto kuitenkin valitaan, tulisi se suunnata Kourajärveltä valtionmaiden, käytöstä poistuneen Sompanevan turvetuotantoalueen kautta Sompalammin metsäautotien suuntaan ja sieltä Ratikylää kohti.</p>	<p>Arviointiohjelman jälkeen on tarkistettu mahdollisuudet hyödyntää valtion omistamia metsämaita.</p>
<p>Mielipiteessä 35 vastustetaan uuden voimajohdon sijoittamista Lamminkosken kylään Karvia-Parkano johto-osuuden pohjoisella vaihtoehdolla. Mielipiteessä kuvaillaan Lamminkosken kylän olevan vireä ja elinvoimainen sekä luonnon ja maisemien olevan kauniita. Kylää on kutsuttu kulttuurimaisemaksikin ja sillä on oma historiansa. Mielipiteen jättäjää huolestuttavat myös mahdolliset terveysvaikutukset ja</p>	<p>Maankäyttö- ja rakennuslain valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet edellyttävät yhdyskuntakehitystä, joka tukeutuu ensisijaisesti olemassa olevaan rakenteeseen. Suunnitellun voimajohtoreitin sijoittaminen nykyisten voimajohtojen rinnalle mahdollisilta osin toteuttaa näitä tavoitteita. Tästä syystä tarkastellaan sekä eteläistä että pohjoista vaihtoehtoa Karvia-Parkano johto-osuudella, vaikkakin eteläinen</p>

Kristiinankaupunki-Nokia 400+110 kilovoltin voimajohtohanke
 Ympäristövaikutusten arviointiselostus
 Liite 7. Lausuntojen ja mielipiteiden huomioiminen arviointiselostuksessa

MIELIPITEET	HUOMIOIMINEN YVA-SELOSTUKSESSA
korvausten vähyys. Mielipiteessä kannatetaan Parkanon kaupungin ehdottamaa korjattua eteläistä vaihtoehtoa.	vaihtoehto on pituudeltaan lyhyempi. Arviointiselostuksen kappaleessa 11 on arvioitu vaikutuksia terveyteen ja kappaleessa 9 maisemaan.
Mielipiteessä 36 tuodaan ilmi maan heikko kantavuus kiinteistöllä, joka sijaitsee Parkanon Poikkeusjärven läntisen vaihtoehdon reitillä. Mielipiteessä ehdotetaan reitin siirtämistä pois kiinteistöltä.	Arviointiohjelman jälkeen Parkano-Nokia johto-osuuden Poikkeusjärven läntisellä vaihtoehdolla reittiä on tarkennettu.
Mielipide 37 koskee kiinteistöä Kankaanpää-Karvia johto-osuudella Katkossa. Mielipiteessä ehdotetaan uuden voimajohdon siirtoa nykyisen voimajohdon etelä-/länsipuolelle niin, että nykyinen 110 kV voimajohto ja uusi 400 kV+110 kV voimajohto ovat samoissa pylväissä. Mielipiteessä kerrotaan, että uusi voimajohto pienentäisi viljelyalaa pelloilla ja tulee liian lähelle mielipiteen jättäjän kotia. Mielipiteen jättäjällä on suunnitelmissa aloittaa matkailuyrittäjyys ja avata matkailupuutarha turisteille. Mikäli uusi linja tulee suunniteltuun sijaintiin, se tulee niin lähelle, että rakennusluvan saanut peruskorjattava aittarakennus tulee jäämään sen alle ja voimalinja tulee vaikuttamaan matkailupuutarhan vetovoimaan.	Suunnitellun voimajohdon sijoittaminen nykyisen voimajohdon kanssa samoihin pylväisiin ei ole teknisesti mahdollista. Arviointiohjelman jälkeen Kankaanpää-Karvia johto-osuudelle Katkon alueelle on lisätty vaihtoehtoinen reitti uuteen maastokäytävään.
Mielipide 38 koskee Pinsiön alueella sijaitsevaa kiinteistöä johto-osuudella Parkano-Nokia. Mielipiteen jättäjän kiinteistöllä sijaitsee kodin lisäksi yritys, jossa vieraillee myös asiakkaita. Uusi voimajohto leventäisi johtoaluetta sijoituessaan nykyisen rinnalle, toiselle puolelle kuin mielipiteen jättäjän rakennukset. Mielipiteessä todetaan, että nykyinen 110 kV voimajohto rikkoo jo perinnemaisemaa ja nyt viereen suunnitellaan vielä uutta suurempaa voimajohtoa. Mielipiteen jättäjää huolestuttavat terveydelliset ja taloudelliset vaikutukset, joita uusi voimajohto tulee aiheuttamaan.	Arviointiohjelman jälkeen on lisätty vaihtoehtoinen reitti Pinsiön alueelle Parkano-Nokia johto-osuudella. Vaihtoehtoinen reitti sijoittuu uuteen maastokäytävään kiertäen lännessä Ylä-Pinsiön ja Pinsiön alueen asutuksen. Arviointiselostuksessa on arvioitu kattavasti vaikutuksia maisemaan, terveyteen ja elinkeinoihin.
Mielipiteessä 39 vastustetaan uuden voimajohdon sijoittamista välittömästi Pirttijärven eteläpuolelle Karvia-Parkano johto-osuuden eteläisellä vaihtoehdolla. Mielipiteessä todetaan voimajohdon aiheuttavan äänihaittoja, taloudellisia haittoja loma-asunnoille ja mahdollisia terveysvaikutuksia. Mielipiteessä ehdotetaan, että linjausta siirretään Pirttijärven alueella 200–300 etelämmäksi siitä, mihin se on nyt linjattu.	Arviointiohjelman jälkeen on päätetty lisätä Pirttijärven alueelle Karvia-Parkano johto-osuuden eteläiselle vaihtoehdolle tarkasteluun vaihtoehtoinen reitti, joka kiertää Pirttijärven pohjoispuolelta.
Mielipide 40 koskee Hämeenkyrön Oksilammenkulman vaihtoehtoisia reittejä Parkano-Nokia johto-osuudella. Mielipiteessä esitetään, että uusi voimajohto rakennetaan samoihin pylväisiin nykyisen 110 kV voimajohdon kanssa. Mielipiteessä edellytetään maanomistajien asianmukaista kuulemista pylvästyypin ja niiden sijaintiin liittyen. Mielipiteessä annetaan palautetta viestinnästä, joka ei ole ollut riittävä, sillä maanomistajakirjeet on lähetetty vain yhdelle lainhuudon omaavalle omistajalle. Mielipiteessä paheksutaan sitä, ettei Fingrid Oyj tuo millään tavoin esiin linjasuunnitelmassaan metsä- ja luontokadon lisääntymistä ja siihen liittyviä kompensatioita.	Suunnitellussa voimajohtoyhteydessä on samoissa pylväissä päällekkäin 400 ja 110 kilovoltin voimajohdot. Kirjeet ovat Fingridin omaehtoisesti tekemää ylimääräistä lähimaanomistajien tiedottamista. Selostusvaiheessa kirjeet lähetetään uudelleen ilman rajautumista vain yhteen maaomistajaan. Yleissuunnitteluvaiheessa maanomistajiin ollaan henkilökohtaisesti yhteydessä, ja maanomistaja voi esittää mielipiteen pylväspaikasta tai pyytää katselmusta.
Mielipiteessä 41 vastustetaan Parkanon Poikkeusjärven itäistä vaihtoehtoa, sillä voimajohto sijoittuisi keskelle tiheintä asutusta ja osa kyläläisistä joutuisi asua kahden voimajohtolinjan välissä. Mielipiteessä ihmetellään, miten Suomen teknologia ei riitä siihen, että laitettaisiin voimajohdot maan alle. Mielipiteessä kannatetaan Jaakolan kylätoimikunnan tekemää ehdotusta linjan uudesta sijainnista.	Arviointiohjelman jälkeen on tarkasteltu Parkanon Poikkeusjärven kohdalla itäisen vaihtoehdon sijoittamista idempään, mutta reitin todettiin pitenevän tarpeettomasti ja siten lisäävän hankkeesta kokonaisuutena aiheutuvia ympäristövaikutuksia. Voimajohtoreitti on suunniteltu niin, ettei asuin- ja lomarakennuksia sijoitu johtoalueelle.
Mielipiteessä 42 kannatetaan Parkanon kaupungin tekemää ehdotusta Karvia-Parkano johto-osuuden eteläisestä vaihtoehdosta. Mielipiteessä esitetään, että mikäli Karvia-Parkanon epätoivottu pohjoinen vaihtoehto kuitenkin valitaan, linjaus tulisi sijoittaa Iso-Kourajärveltä pohjoisempaa reitti pitkin turvetuotanto- ja Metsähallituksen maita.	Karvia-Parkano johto-osuuden eteläistä ja pohjoista vaihtoehtoa on tarkistettu ja lisätty vaihtoehtoja arviointiohjelmavaiheessa tunnistettujen haitallisten vaikutusten minimoimiseksi.
Mielipiteessä 43 kritisoidaan kahden 400+110 kV voimalinjan rakentamista Kristiinankaupungin Bötomborgenin alueelle. Mielipiteessä pohditaan, että kuinka monta uutta voimalinjaa on vielä tulossa sen vuoksi, että tuulivoimaloita on	Kantaverkossa maakaapelien käyttö rajoittuu sähköasema-alueille ja taajamiin, mikä on perusteltu arviointiselostuksen kappaleessa 4.2. Tuulivoimarakentaminen painottuu Suomessa rannikkoalueille, ja tuulivoimalla tuotetun sähkön

Kristiinankaupunki-Nokia 400+110 kilovoltin voimajohtohanke
Ympäristövaikutusten arviointiselostus
Liite 7. Lausuntojen ja mielipiteiden huomioiminen arviointiselostuksessa

MIELIPITEET	HUOMIOIMINEN YVA-SELOSTUKSESSA
<p>saatava liittää kantaverkkoon. Mielipiteen jättäjä ei halua lisää tuulivoimaa ja voimajohtoja Kristiinankaupungin alueelle. Mielipiteessä esitetään, että Fingridin tulisi uudelleen rakentaa nykyiset voimalinjat maakaapeleiksi niin kuin myös uudet linjat. Tuulivoimahankkeita toteutetaan yksinomaan voittoa tavoittelemalla, ja koska Fingrid on avainasemassa, heidän pitäisi toimia ilman syrjintää. Tuulivoiman painottuminen Kristiinankaupungin alueelle luo suuren ympäristöriskokatastrofin alueelle.</p>	<p>siirtämiseksi tarvitaan voimajohtoja. Arviointiselostuksessa on arvioitu yhteisvaikutuksia muiden hankkeiden kanssa.</p>
<p>Mielipiteessä 44 tuodaan esille, että mikäli Karvia-Parkanon eteläinen vaihtoehto valitaan, tulee hanke aiheuttamaan mittavat taloudelliset tappiot elinkeinotoiminnalle uuden voimajohtojen sijoituksessa metsätalolle, jonne on suunniteltu elinkeinotoimintaa. Voimajohtohanke veisi pohjan yritykseltä.</p>	<p>Kappaleessa 11. 6.4. on käsitelty hankkeen vaikutuksia elinkeinotoimintaan.</p>
<p>Mielipiteessä 45 pidetään Kristiinankaupunki-Nokia voimajohtohanketta tärkeänä ja yhdytään Fingridin näkemykseen hankkeen välttämättömyydestä Suomen kantaverkon käyttövarmuuden ylläpitämiseksi. Mielipiteessä painotetaan voimajohtohankkeen yhteensovittamisen tärkeyttä muiden hankkeiden kanssa.</p>	<p>Kappaleessa 14 on käsitelty yhteisvaikutuksia muiden hankkeiden kanssa.</p>
<p>Mielipiteessä 46 tiedustellaan, miksi Kristiinankaupungin ja Isojoen välille rakennetaan kaksi 400+100 kV voimalinjaa, kun Isojoen ja Nokian välille rakennetaan vain yksi.</p>	<p>Tämä perustuu sähkönsiirtotarpeeseen ja kantaverkon käyttövarmuuteen.</p>
<p>Mielipiteessä 47 esitetään Karvia-Parkanon pohjoisella vaihtoehdolla voimalinjojen sijoitusta Rihkaan kylän pohjoispuolelle valtion omistamille metsämailla, ettei tarvitsisi mennä Rihkaan kylän läpi. Olisi kohtuullista, että voimajohto sijoitettaisiin valtion omistamille alueille, mikäli se on mahdollista.</p>	<p>Arviointiohjelman jälkeen on tarkistettu mahdollisuudet hyödyntää valtion omistamia metsämaita.</p>
<p>Mielipiteessä 48 todetaan, että täytyisi suunnitella uusi suurjännitevoimajohtopylväsmalli, joka veisi vähemmän tilaa maastosta. Se olisi kaikille osapuolille parempi, myös metsäluonnolle ja tuhansille eliölajeille.</p>	<p>Hankkeen perusratkaisuna käytettävä pylvästyyppe on haruksin tuettu, teräksestä valmistettu kaksijalkainen portaalipylväs.</p>
<p>Mielipiteessä 49 esitetään, että voimajohto siirrettäisiin pois mielipiteen jättäjän metsätalalta (Poikkeusjärven läntisellä vaihtoehdolla), sillä siellä sijaitsee arvokas metsäkuvio ja myös tilan nuoret taimikot jäisivät linjan alle. Metsätalalla on panostettu ja siihen on tulossa myös ympärivuotinen vapaaajan asunto, jonka maastotöitä on jo aloitettu. Mielipiteessä vedotaan myös Poikkeusjärven ainutlaatuiseseen lintulajistoon. Poikkeusjärven kohdalla tulisi harkita myös nykyisen voimajohtojen rinnalle sijoitettavaa vaihtoehtoa tai muuta vaihtoehtoa.</p>	<p>Kappaleessa 10 on käsitelty hankkeen vaikutuksia metsätalouteen ja kappaleessa 7.6. linnustoon. Arviointiohjelman jälkeen suunniteltua voimajohtoa on siirretty länteen päin Poikkeusjärven läntisellä vaihtoehdolla</p>
<p>Mielipiteessä 50 vastustetaan Karvia-Parkanon pohjoista vaihtoehtoa, sillä voimalinja sijoittuisi mielipiteen jättäjän pelto- ja metsäkiinteistöille tuottaen haittaa niiden talouskäytölle.</p>	<p>Suurilla reittiosuuksilla voidaan käyttää haruksettomia peltopylväitä viljelyyn kohdistuvien haittavaikutusten vähentämiseksi.</p>
<p>Mielipiteessä 51 vastustetaan sitä, että ohjelmassa ei ollut vaihtoehtoa hankkeen toteuttamatta jättämiselle. Ei pitäisi olla niin, että voimajohto rakennetaan väkisin riippumatta maanomistajien mielipiteistä ja oikeuksista. Mielipiteessä todetaan, että voimajohtolinjaus menee Geopark-alueen läpi, Kankaanpään ja Isojoen välillä sijaitsevan maakotkan pesimäreiviin läpi sekä metsäpeuran palautusistutus-alueen läpi. Mielipiteessä vastustetaan voimajohtohankkeen perustelua tulevalla tuulivoimalla, kun Marjakeitaan tuulivoimahankkeelle ei ole vielä kaavaa ja se on maakuntakaavan vastainen alue, ja Rajamäenkylän tuulivoimahankkeen johtolinjauksen YVA on tehty alun perin lainvastaisesti. Mielipiteessä ehdotetaan, että Isojoki-Kankaanpään johto-osuudella muutetaan nykyinen Fingridin 110 kV voimajohto 400+110 kV voimajohtoksi ja Rajamäenkylän tuulivoimahankkeen voimalinja myös 400+110 kV voimalinjaksi, jotta johtokäytävä saataisiin pidettyä kapeampana.</p>	<p>Hankkeen toteuttamatta jättämisen perustelut on esitetty arviointiselostuksen kappaleessa 1.1. Palautteen sisältö on tarkistettu ja huomioitu tarvittavasti vaikutusarvioinnissa..</p>
<p>Mielipiteessä 52 todetaan, että suunniteltu voimajohto sijoittuisi liian lähelle asuin- ja karjarakennuksia Karvian Korpikylässä. Suunnitellun voimajohtojen tulisi mennä nykyisen 110</p>	<p>Voimajohtoreittejä on tarkistettu selostusvaiheeseen kappaleessa 4.4.1 kuvatun mukaisesti.</p>

Kristiinankaupunki-Nokia 400+110 kilovoltin voimajohtohanke
 Ympäristövaikutusten arviointiselostus
 Liite 7. Lausuntojen ja mielipiteiden huomioiminen arviointiselostuksessa

MIELIPITEET	HUOMIOIMINEN YVA-SELOSTUKSESSA
<p>kV voimajohdon mukaisesti tai vaihtoehtoisesti lähteä Kantin sähköaseman läheisyydestä itään, missä asutusta ei ole.</p>	
<p>Mielipiteessä 53 pidetään jokihelmisimpukan ja puurotaimenen puuttumista YVA-ohjelmasta vakavana puutteena, joka tulee korjata. Mielipiteessä esitetään voimajohdon siirtoa Hämeenkyrön Penttimaalta lounaaseen Paskolamminmaan länsipuolitse ja siitä Niittukorven yli Ylä-Pinsiön länsiosan asutus kiertäen. Sieltä yhdyttäisiin Oksilamminkulmalle Ala-Pinsiön asutuksen kiertoon. Mielipiteessä kannatetaan läntistä linjausta Nokian Alinenjärven ympäristön vaihtoehdoissa. Mielipiteessä kannatetaan Karvia-Parkano johto-osuuden ”kolmatta vaihtoehtoa”, joka on tullut esille lausunnoissa ja mielipiteissä. Mielipiteessä tuodaan esille Karvia-Parkano johto-osuuden pohjoisen ja eteläisen vaihtoehdon luontoarvoja, joiden vuoksi kolmatta vaihtoehtoa tulisi harkita. Koko maan mittakaavassa Pirkanmaa on keskeistä arseenialuetta, arseenin esiintyminen tulee selvittää Fingridin voimajohtoa koskevien alueiden valuma-alueilla.</p>	<p>Vaikutukset jokihelmisimpukkaan ja puurotaimeneen on kuvattu arviointiselostuksen kappaleessa 7. Arviointiselostusvaiheessa on lisätty tarkasteluun uusi reittivaihtoehto Pinsiön alueelle. Karvia-Parkano johto-osuuden eteläistä ja pohjoista vaihtoehtoa on tarkistettu ja lisätty vaihtoehtoja arviointiohjelmavaiheessa tunnistettujen haitallisten vaikutusten minimoimiseksi. Arseenin esiintyminen suunnitellulla voimajohtoreitillä on otettu huomioon arviointiselostuksen kappaleessa 7.2.</p>
<p>Mielipiteessä 54 kannatetaan Karvia-Parkano johto-osuuden eteläistä vaihtoehtoa, sillä Matolammin alueella (Karvia-Parkano johto-osuuden pohjoinen vaihtoehto) voimajohtolinja on suunniteltu liian lähelle kesämökkejä. Mielipiteessä kerrotaan Matolammilla olevan myös luontoarvoa; euroopanmajavan pesä/yhdyskunta, vesilintuja, laulujoutsenia, metsähanhia ja arvokasta kuusikkoa. Mielipiteessä huomautetaan liitekartoilta puuttuvan kaksi lomarakennusta Matolammin alueelta. Mielipiteessä esitetään voimajohdon siirto etelämpään, mikäli pohjoinen reittivaihtoehto toteutetaan.</p>	<p>Arviointiohjelman jälkeen voimajohtoreittiä on tarkistettu kaudemmas loma-asutuksesta ja luontokohteesta Matolammin rantaluhta. Liitekartoilta on lisätty kaksi puuttuvaa lomarakennusta, joista oli huomautettu myös mielipiteissä 20 ja 28.</p>
<p>Mielipiteessä 55 ehdotetaan, että Kristiinankaupungissa Pyhävuoren eteläpuolella tarkasteltaisiin myös Natura-alueen viereen sijoittuvaa vaihtoehtoa, sillä nykyisen voimajohdon eteläpuolelle sijoittuvat voimajohdot uhkaavat Etelävuoren korpi ja lähteikkö, Etelävuoren lähteikkö ja Brottåslidenin pohjoispuolinen lehto -luontokohteita. Mielipiteessä pyydetään Fingridiä korvaamaan vapaaehtoisesti aiheuttamia haittoja uhanalaisille luontotyypeille uhanalaisine organismineen. Liito-oravien kulkuyhteydet tulee turvata, jotta liito-oravapopulaatiot eivät kärsi. Erityisesti luonnonsuojelualueiden ja Natura 2000-alueiden ensimmäisen luokan pohjavesialueilla eikä muillakaan alueilla tule käyttää kyllästettyjä paaluja tai kreosiittipaaluja. Mielipiteessä huomautetaan, että Lindhagan siirron osalta YVA-ohjelmassa ei ole määritetty, kuinka leveä uudesta johto-osuudesta tulee ja Lapväärtinjoen vaihtoehtojen osalta ei ole määritetty eroa johtoalueiden leveyksissä johto-osuuksilla D-E2 ja D-E3. Mielipiteessä esitetään, että maisemakuvia tarvitaan erityisesti siellä, missä maisema muuttuu eniten eli tulee merkittävästi avoimempi. Mielipiteessä painotettiin kattavien luontoselvitysten tärkeyttä.</p>	<p>Arviointiohjelman jälkeen Natura-alueelle on muodostettu uusi pohjoinen reittivaihtoehto, jolla vältetään voimajohdon sijoittuminen kahden eteläpuolisen lähteen alueelle. Vaikutukset liito-oravaan on arvioitu kappaleessa 7.7.</p> <p>YVA-ohjelman kappaleen 4.4 mukaisesti uusien voimajohtojen sijoituessa nykyisen voimajohdon rinnalle (Lindhagan siirto) nykyinen voimajohtoalue levenee noin 70–73 metriä ja kahden uuden rinnakkaisen voimajohdon (D-E2 ja D-E3) tarvitseman johtoalueen leveys on noin 96 metriä.</p> <p>Hankkeessa on tehty kattavat luontoselvitykset, joiden pohjalta on tehty arviointiselostuksen vaikutusarviointit.</p>
<p>Mielipiteessä 56 todetaan suunnitellun voimajohdon sijoittuvan liian lähelle asuinrakennuksia Karvian Korpikylän alueella, sillä etäisyys asuinrakennukseen tulisi olemaan alle 100 metriä, joka on Säteilyturvakokeskuksen suosittelu ma etäisyys. Mielipiteessä vedotaan myös haittoihin koskien maisemaa ja viljelyä. Mielipiteessä esitetään voimajohdon siirtämistä etelämpään tai nykyisen 110 kV voimajohdon paikalle.</p>	<p>Vaikutusarvioinneissa on huomioitu kattavasti eri näkökulmat, mukaan lukien vaikutukset ihmisiin ja maisemaan. Suorilla reittiosuuksilla voidaan käyttää viljelysten osalta haruksettomia peltopylväitä.</p>

Kristiinankaupunki-Nokia 400+110 kilovoltin voimajohtohanke
 Ympäristövaikutusten arviointiselostus
 Liite 7. Lausuntojen ja mielipiteiden huomioiminen arviointiselostuksessa

MIELIPITEET	HUOMIOIMINEN YVA-SELOSTUKSESSA
<p>Mielipiteessä 57 kerrotaan, että YVA-ohjelmassa on esitetty "vanhentunut" kartta, koska suunniteltu johtoalue sijaitsee osittain nautojen ruokintarakennuksen päällä, joka ei näy maastokartalla (Karvian Korpikylän alueella). Mielipiteessä esitetään, että voimajohtoa siirrettäisiin alueella etelämpään. Mielipiteessä esitetään, että pylviäitä ei sijoitettaisi mielipiteen jättäjän kiinteistölle, sillä salaojitusten rikkoutuminen on todennäköistä siellä.</p>	<p>Arviointiohjelman jälkeen voimajohtoreittiä on tarkistettu kauemmas kyseisestä elinkeinotoimintaan liittyvästä rakennuksesta.</p>
<p>Mielipiteessä 58 esitetään, että Isojoki-Kankaanpää johtosuudella Rajamäenkylien tuulivoimahankkeen sähkönsiirto ja nykyinen Fingridin 110 kV voimajohto laitettaisiin samoihin pylväisiin, jolloin reitille tulisi rinnakkain kaksi 400+110 kV voimajohtoa ja saataisiin johtoaluetta suunniteltua kapeammaksi.</p>	<p>Rajamäenkylien tuulivoimahankkeen liityntäjohto ei ole Fingridin hanke, eikä Fingridin nykyistä 110 kilovoltin voimajohtoa uusita nyt suunniteltavassa hankkeessa. Nyt suunniteltavassa hankkeessa käytettävässä yhteispylväsmallissa 400 ja 110 kilovoltin voimajohdot ovat päällekkäin samoissa pylväissä.</p>
<p>Mielipiteessä 59 vastustetaan Parkanon Poikkeusjärven läntistä vaihtoehtoa, sillä voimajohto sijoittuu liian lähelle asuin- ja lomarakennuksia. Mielipiteessä vedotaan maisemavaikutuksiin ja terveyshaittoihin. Alueella on myös useita lähteitä, joista otetaan käyttöä.</p>	<p>Arviointiselostuksessa on arvioitu vaikutuksia maisemaan kappaleessa 8, ihmisiin kappaleessa 11 ja pohjavesiin kappaleessa 7.3.</p>
<p>Mielipiteessä 60 kerrotaan, että suunniteltu voimajohtoreitti sijoittuisi mielipiteen jättäjän pelto-, turvetuotanto- ja metsä-alueille. Mielipiteen jättäjä on huolestunut voimajohdon vaikutuksista maankäyttöön ja maan arvon laskuun. Mielipiteessä painotetaan asukkaiden ja maanomistajien kuulemisen tärkeyttä ja sitä, että hanke tulee toteuttaa pienimmän mahdollisen haitan periaatteella.</p>	<p>Arviointiselostuksen kappaleessa 10 on arvioitu hankkeen vaikutuksia maankäyttöön ja kappaleessa 11.6.4 vaikutuksia elinkeinoihin. Ympäristövaikutusten arviointimenettelyn tavoitteena on löytää voimajohtoreitille sijainti, josta aiheutuu vähiten haittavaikutuksia kokonaisuudessaan. Menettelyssä kuullaan maanomistajia ja kaikkia, joihin hankkeella voi olla vaikutuksia.</p>
<p>Mielipiteessä 61 esitetään uusi vaihtoehto Parkanon Poikkeusjärven vaihtoehdoille, joka sijoittuisi idempään kuin nykyiset vaihtoehdot. Perusteluna uudelle vaihtoehdolle on nykyisten vaihtoehtojen sijoittuminen liian lähelle asuin- ja lomarakennuksia Jaakkolankylässä.</p>	<p>Arviointiohjelman jälkeen on tarkasteltu voimajohdon sijoittamista idempään Parkanon Poikkeusjärven alueella, mutta reitin todettiin pitenevän tarpeettomasti ja siten lisäävän hankkeesta kokonaisuutena aiheutuvia ympäristövaikutuksia.</p>
<p>Mielipiteessä 62 vastustetaan Karvia-Parkano johto-osuuden pohjoista vaihtoehtoa, koska voimajohtoreitti aiheuttaisi lisää pirstaloitumista Lamminkosken kylälle, jota aiheuttaa tällä hetkellä jo nykyinen 110 kV voimajohto, valtatie 3 ja Tampere-Seinäjoki rautatie. Voimajohto vaikuttaisi negatiivisesti kylän kulttuurimaisemaan ja viihtyvyyteen. Mielipiteessä kannatetaan Karvia-Parkano johto-osuuden eteläistä vaihtoehtoa, sillä se on kokonaisuudessaan lyhyempi ja sijoittuu vähemmän asutuille alueille.</p>	<p>Maankäyttö- ja rakennuslain valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet edellyttävät yhdyskuntakehitystä, joka tukeutuu ensisijaisesti olemassa olevaan rakenteeseen. Suunnitellun voimajohtoreitin sijoittaminen nykyisten voimajohtojen rinnalle mahdollisilta osin toteuttaa näitä tavoitteita. Tästä syystä tarkastellaan sekä eteläistä että pohjoista vaihtoehtoa Karvia-Parkano johto-osuudella, vaikkakin eteläinen vaihtoehto on pituudeltaan lyhyempi.</p>